
ZON IN DE ZEGEN DER JAREN

René Gybels

Toneelmanuscript

RG

René Gybels	Annick Gybels
Baandries 5	Wijnpeerstraat 7
3583 PAAL	9820 MERELBEKE
Tel. 011/42 64 05	Tel. 09/232 25 05
Bestellingen: rene.gybels@skynet.be	annick.gybels@gmail.com
Website: renegybels.wixsite.com/toneel	

ZON IN DE ZEGEN DER JAREN

Blijspel in vier bedrijven

door

René Gybels

2016

Een nieuwe versie van het stuk “ZEGEN DER JAREN” met minder personages, zonder liedjes en zonder muziek

Dit toneelstuk wordt u uitsluitend ter lezing overgemaakt. Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd of verveelvoudigd met de oog op de uitvoering van het stuk en/of worden openbaar gemaakt op welke wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteur of zijn gevolmachtigde.

Indien u het stuk wenst te spelen.

Indien u een digitale tekst ter lezing werd overgemaakt, ontvangt u een geschreven toelating om het stuk te verveelvoudigen op zoveel exemplaren als nodig voor het opvoeren van het stuk samen met het formulier “Aanvraag tot toelating” met de nodige richtlijnen inzake auteursrechten.

Indien u niet in het bezit bent van de tekst ontvangt u op eenvoudig schriftelijk, telefonisch of elektronisch verzoek, gericht aan René of Annick Gybels, GRATIS een digitale of een losbladige brochure. Hierbij ontvangt u eveneens een geschreven toelating om het stuk te verveelvoudigen op zoveel exemplaren als nodig voor het opvoeren van het stuk samen met het formulier “Aanvraag tot toelating” met de nodige richtlijnen inzake auteursrechten.

Contactpersonen: René Gybels Baandries 5 3583 Paal

Tel. 011/42 64 05

Annick Gybels Wijnpeerstraat 7 9820 Merelbeke

Tel. 09/232 25 05

Bestellingen: rene.gybels@skynet.be
annick.gybels@gmail.com

Website: renegybels.wixsite.com/toneel

PERSONAGES

5 dames – 6 heren.

MOEDER-OVERSTE: een zuster van tussen de vijftig en de zestig jaar, van huis uit Franstalig. Zij spreekt dan ook zeer gebrekkig Nederlands waarbij zij verkeerde lettergrepen beklemtoont. (**Haar tekst wordt hierom in vette letters weergegeven en kan ‘vernederlandst’ worden indien te moeilijk.**) Zij bestuurt het bejaardentehuis met strenge hand maar heeft toch gevoel voor humor. Zij maakt duidelijk een leeftijds crisis door. Zij draagt de kleding van een kloosterzuster van de tijd waarin het stuk speelt.

ZUSTER BIRGIT: een jonge verpleegster, omstreeks dertig jaar of jonger. Zij is vrolijk en opgewekt en doet het hart van de bejaarde mannen sneller slaan. Zij is geheel in het wit gekleed. 's Avonds draagt zij daarenboven een witte puntdoek om de schouders.

MADAME VALERIE: een rijke weduwe en zeventig plusser. Zij is smaakvol gekleed en uit haar hele optreden blijkt dat zij van zeer goede afkomst is.

MADAME VICTOIRE: een jonkvrouw en zeventig plusser. Haar optreden en kleding verraden dat zij een minder verfijnde opvoeding genoten heeft dan madame Valerie, waarop zij dan ook zeer jaloers is. Zij is erg verbitterd door het leven.

MIJNHEER MAARTEN (METTEN): zeventig plusser en jonkman. Hij is een eenvoudige boer die heel zijn leven hard gewerkt heeft om een spaarcent aan de kant te leggen. Hij wil een rustige oude dag slijten als ‘herenboer’. Hij is heel impulsief, een weinig naïef, houdt van een grapje maar heeft door de jaren heen heel wat levenservaring opgedaan. Hij draagt een kostuum dat proper maar duidelijk erg verouderd is.

MIJNHEER FRANCOIS (SOOI): zeventig plusser en gepensioneerd beenhouwer. Hij is open van karakter, spontaan en houdt van een grapje. Hij is duidelijk een man die gewoon is aan mensen om zich heen. Hij doet er alles aan om wat afwisseling te brengen in de dagelijkse sleur van het leven in het rusthuis.

MIJNHEER CHARLES (CHARELKE): zeventig plusser en gepensioneerde ‘warme’ bakker. Hij geniet van het leven maar is erg naïef en laat zich gemakkelijk op sleptouw nemen. Hij is dan ook een gedroomd slachtoffer voor de grappen van Sooi.

MIJNHEER HIPPOLIET (POLIET): zeventig plusser en gepensioneerd handelaar. Hij handelt altijd heel doordacht en is nog steeds uit op een profijtje. Samen met Sooi en Charelke vormt hij een klikje.

MIJNHEER HECTOR: zeventig plusser en majoor op rust. Hij heeft in zijn loopbaan meer achter de rokken van het vrouwvolk aangelopen dan achter de vijand. Hij verveelt zich stierlijk en tracht zijn tijd te doden met het versieren van de vrouwelijke gasten. Hij heeft aan zijn militaire loopbaan hoe dan ook een stijf been overgehouden en gaat met een wandelstok. Hij is niet geliefd bij de andere gasten.

MIJNHEER AUGUST (GUSTEKE): een doofstomme (?) schilder van omstreeks zeventig jaar. Hij heeft het voorkomen van een echte kunstenaar met baard en lange haren. Hij is heel verlegen en bedeesd en maakt zich verstaanbaar met gebaren. Uit zijn mimiek kan men zijn gevoelens aflezen.

PETRA: een advocate van ongeveer vijfenveertig jaar met een zeer drukke praktijk. Zij is de dochter van madame Valerie maar maakt weinig tijd voor haar moeder. Haar smaakvolle kleding getuigt van hoge welstand.

HET PUBLIEK: het publiek in de zaal zijn de bezoekers in het bejaardentehuis. Bij het begin worden zij door een bejaarde welkom geheten. Zij zullen in de loop van het stuk meerdere malen rechtstreeks worden aangesproken.

KORTE INHOUD

Het verhaal speelt zich af in het ontspanningslokaal van het rusthuis “Zegen der Jaren”. Het is een exclusief rusthuis voor bejaarde mensen, die er warmpjes inzitten en zich enige luxe kunnen permitteren. Zij slijten er in alle rust een schijnbaar vredige maar eentonige oude dag. Ze zijn op hun hoede voor moeder-overste, die haar gezag laat gelden.

Ze houden van zuster Birgit, een liefvallige verpleegster die de harten van de mannelijke gasten sneller doet slaan.

Wanneer Metten, een keuterboerke en vrijgezel, die door hard zwoegen een aardig spaarcentje heeft vergaard, zijn intrede doet als “herenboer” en hals over kop verliefd wordt op Valerie, een bejaarde weduwe, is het gedaan met de rust.

Moeder-overste, die enigszins manziek is en een leeftijds crisis doormaakt, wil de nog goedogende stevige boer voor zichzelf inpalmen. Wanneer ze tot haar schande ervaart dat ze achter het net vist, wil ze Metten en Valerie aan de deur zetten.

Sooi, een gepensioneerd slager, wil bemiddelen. Moeder-overste is echter onvermurwbaar. Enkel een mirakel zal haar van mening kunnen doen veranderen. Zij is er immers vast van overtuigd dat een mirakel in de “Zegen der Jaren” uitgesloten is.

Toch valt er een mirakel uit de lucht. Op een moment dat Gusteke zich alleen waant verraadt hij zichzelf. Zo komen Sooi en Metten tot de ontdekking dat hun doofstomme vriend helemaal niet doof is en zelfs enkele woorden kan spreken, zij het al stotterend. Dit wordt hun mirakel. Moeder-overste trapt erin en Valerie mag blijven. Het lot van Metten ligt echter in handen van Petra, de dochter van Valerie. Zij werd er door moeder-overste bijgeroepen om haar moeder tot inkeer te brengen.

Metten wacht de gebeurtenissen niet af. Hij wordt verscheurd door heimwee naar zijn boerderijke en is diep teleurgesteld omdat hem geen tijd wordt gegund om zich aan te passen. Hij neemt afscheid van Valerie en verlaat het rusthuis.

Zal hij zijn eenzaam leven van voorheen nog aankunnen? Of zullen de geborgenheid van het rusthuis, zijn liefde voor Valerie en de vriendschap van de overige gasten het halen op het heimwee naar vroegere tijden?

DECOR

Links zien we een wand met twee deuren. De eerste deur links is de inkom. Links van deze deur bevindt zich de schakelaar van de luster; even daarboven is een muurlamp aangebracht. Boven de deur hangt een kruisbeeld. **De tweede deur links geeft toegang tot de kamer van Metten.** Tussen beide deuren hangt een schilderij. Aan het einde van de linkerwand en juist boven de trap bevindt zich een tweede muurlamp.

In de achterwand zien we drie deuren van de kamers van respectievelijk Victoire uiterst links, Valerie in het midden en Charelke uiterst rechts. Tussen de deuren hangen schilderijen. Voor de achterwand bevindt zich een overloop van 60 cm hoog, die doorloopt tot achter de zijwanden. Men kan de overloop links en rechts betreden met een kleine trap. Beide trappen zijn verbonden met een leuning. **Over de overloop kan men links via een (ingebeelde) gang afgaan naar de kamer van Gusteke. Rechts gaat men via een (ingebeelde) gang naar de kamer van Hector, het bureel van moeder-overste en naar de kapel. (Indien de achterwand te smal is voor drie deuren kan het volstaan om twee deuren aan te brengen, links voor Victoire en rechts voor Charelke. De kamer van Valerie bevindt zich dan links in de ingebeelde gang waar zich ook de kamer van Gusteke bevindt.)**

Rechts hebben we eveneens een wand met twee deuren, een schilderij en twee muurlampen. **De eerste deur rechts geeft toegang tot de kamer van Sooi, de tweede tot deze van Poliet.** Helemaal rechtsvoor en tamelijk hoog bevindt zich een beeld van O.L.Vrouw met daarboven een boog met de titel "Zegen der Jaren". Onder deze boog en eveneens in boogvorm worden lampjes aangebracht die kunnen branden bij middel van een schakelaar. Deze schakelaar bevindt zich rechtsvoor en dicht bij de vloer.

Als meubilair hebben we linksvoor een salon bestaande uit een opzetel met hoge achterleuning uiterst links; daarnaast een canapé met drie zitplaatsen met daarvoor een salontafel. Op de salontafel staat een lage vaas met bloemen. **Voor de overloop** staat links een schildersezel en rechts ervan een zetel voor één persoon samen met een gazettenrek, een voetbankje en een klein tafeltje met bloemen.

Rechtsvoor staat een ronde tafel met drie stoelen; tegen de wand een bidstoel en een lage kast met daarop een radio en bloemen. Deze kast staat onder het beeld van O.L.Vrouw. In het midden van het toneel hangt een grote luster. De luster, de muurlampen en de lampjes onder het beeld van O.L.Vrouw moeten afzonderlijk kunnen ingeschakeld worden. Aangezien het een exclusief rusthuis voor welstellende bejaarden betreft moet het geheel de indruk geven van rijkdom en welstand.

E E R S T E   B E D R I J F

Eerste tafereel: Moeder-overste – zuster Birgit – Valerie – Victoire – Gusteke – Hector - Sooi – Charelke – Poliet.

(We bevinden ons in het ontspanningslokaal van het rusthuis 'Zegen der Jaren'. Linksvoor zit Victoire in de opzetel. Valerie zit links in de canapé. Beide dames houden zich bezig met een haakwerk. Links voor de overloop staat Gusteke aan een schildersezel. In het midden voor de overloop zit Hector, verborgen achter een krant. Rechtsvoor aan een tafel zitten van links naar rechts Sooi, Charelke en Poliet. Ze spelen met de kaarten. De gasten zijn nog niet opgekleed. De mannen zitten in broek en hemd of trui. Allen dragen een bril of leesbril.)

SOOI: *(kijkt in de zaal)* Verdorie kijk daar eens. Wat een volk. Zoveel bezoek hebben we nog nooit gehad.

POLIET: Dat is straf. Ik krijg anders nooit bezoek.

CHARELKE: Ik ook niet.

SOOI: Moeten we die mensen niet met een warm woordje van harte welkom heten?

POLIET: Doet gij dat maar. Ik ben niet zo goed ter taal.

SOOI: En ik ben daarvoor niet slim genoeg.

POLIET: En gij Charelke? Gij zijt het toch gewoon om warme broodjes te bakken. Dus een warm woordje doen zal ook wel lukken zeker.

CHARELKE: Ik een warm woordje doen? Ik zou niet weten wat zeggen.

POLIET: Aan Gusteke moeten we het zeker niet vragen. Die sukkelaar kan helemaal niet spreken.

SOOI: *(wijst op Hector)* Maar die achter zijn gazet daar, die moet dat toch kunnen. Een gepensioneerde officier.

POLIET: Dat is waar verdorie, die moet dat zeker kunnen. Hei, Hector!

HECTOR: *(laat zijn gazet zakken)* Mijnheer Hector asjeblief.

POLIET: Hector, kunt gij niets zeggen tegen die mensen?

HECTOR: En waarom zou ik dat doen?

POLIET: Omdat gij het gewoon zijt om uw manschappen toe te spreken als ge ten aanval trok.

SOOI: Of op de vlucht moest voor de vijand.

HECTOR: Ik ben nooit op de vlucht geslagen. Ik trok altijd ten aanval.

POLIET: Trek dan nu ook maar ten aanval en zeg iets tegen die mensen.

SOOI: Dat ze welkom zijn en dat ze...

HECTOR: Gij moet mij niet zeggen wat ik moet zeggen. Ik zal zelf wel zeggen wat ik wil zeggen.

(Hector staat recht en komt met afgemeten stappen en met één stijf been plechtig naar voor.)

HECTOR: Beste mensen, wij zijn heel blij dat gij met zo velen naar hier zijt gekomen en heten u van harte welkom. Wij zijn het niet gewoon om zoveel volk over de vloer te krijgen. Wij zijn al wat ouder en door velen afgeschreven en vergeten. Ook al hebben sommige van ons heel hun leven in dienst gestaan van het vaderland. *(wegwerpgebaar aan tafel)* Daarom doet het deugd aan ons hart dat gij tijd hebt willen maken om even ons leven te delen in de 'Zegen der jaren'. Want het is hier niet altijd even gemakkelijk. Dat zult gij zelf wel ondervinden. Wij hopen dat gij u bij ons goed zult amuseren. En dat ge aan uw verblijf in de 'Zegen der Jaren' de beste herinneringen zult bewaren. Wij danken u zeer hartelijk en groeten u.

(Hector saluëert en gaat langzaam terug naar zijn zetel. Zuster Birgit komt binnen linksvoor.)

ZUSTER BIRGIT: *(opgewekt)* Goede morgen allemaal.

ALLEN: Goede morgen zuster.

(Zuster Birgit gaat via de linkertrap op de overloop en verlaat het toneel door de gang uiterst rechts. De mannen staan haastig recht, schuifelen naar het hoekje rechtsachter en kijken haar na. Wij horen de stemmen van moeder-overste en zuster Birgit. Alle mannen stuiven, zo snel hun oude benen dit toelaten, terug naar hun plaats.)

MOEDER-OVERSTE: De nieuwe pensionaire zijn arriveer?

ZUSTER BIRGIT: Jazeker, révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Dan wij zullen hem verwelkoom.

(Moeder-overste en zuster Birgit komen op van rechtsachter en gaan tot in het midden van de overloop. Allen staan eerbiedig recht. Sooi, Charelke en Poliet vormen een groepje voor de tafel.)

MOEDER-OVERSTE: Goede morgen dames en heren.

ALLEN: Goede morgen révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: En hebt ge allemaal een goede slaap gevangt?

(Sooi schudt uitdrukkelijk 'neen', de anderen knikken 'ja'.)

SOOI: Ik heb hem niet kunnen krijgen, révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Ge hebt toch zeker wel een uil gevangt?

SOOI: Zelfs dat niet, révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Dan hebt ge niet genoeg de schapjes geteld jong.

SOOI: Hoe kan ik nu schapjes tellen als ik achter een uil aanzit.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn uwe problème, mijnheer François, niet de mijne. *(rumoer)* Attentie, luister nu eens allemaal een kleine beetje heel goed. Een nieuwe pensionaire komt te arriveer. Wij zullen hem zo dadelijk verwelkoom. Hij zijn een zeer convenabel en gedistingeerd persoon. Ik eis dan ook een grote beleefdheid. Compris?

ALLEN: Compris révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Kom dan maar een beetje met mij, zuster. Wij zullen direct dat varken was.

(Moeder-overste en zuster Birgit gaan af linksvoor. De anderen zetten zich neer.)

Tweede tafereel: Valerie – Victoire – Gusteke – Hector – Sooi – Charelke – Poliet.

SOOI: *(nabootsend)* Een nieuwe pensionaire komt te arriveer.

POLIET: Wij zullen hem zo dadelijk verwelkoom.

VALERIE: 't Is een zeer convenabel persoon, zei de révérende mère supérieure.

SOOI: *(maakt met duim en wijsvinger het teken van geld)* Hij zal wel veel snoeken hebben. Anders zegt ze dat niet.

HECTOR: Misschien een officier op rust, zoals ik.

VICTOIRE: Hij is wel zeer gedistingeerd, zei de révérende mère supérieure.

HECTOR: Wat wilt ge daarmee zeggen?

VICTOIRE: Oh... niets. Alleen dat zij dat zei.

CHARELKE: Een varken, zei ze.

SOOI: Om te was, zei ze.

POLIET: 't Zal hier seffens ferm gaan stink. Dat zeg ik.

SOOI: We moeten het proper houden. Zij eist een grote beleefdheid. Compris

(Gedurende het hele gesprek heeft Gusteke met mimiek en gebaren meegeleefd. We horen gestommel aan de deur linksvoor.)

HECTOR: Attentie! Geef acht!

(Allen staan opnieuw recht. Sooi, Charelke en Poliet vormen opnieuw een groepje in voornoemde volgorde van links naar rechts.)

Derde tafereel: Moeder-overste – zuster Birgit – Metten – Valerie – Victoire – Gusteke – Hector – Sooi – Charelke – Poliet.

(Metten, pet in de linker- en valies in de rechterhand, komt binnen, gevolgd door moeder-overste en zuster Birgit. Metten kijkt rond, bemerkt Sooi, aarzelt en wil terug naar buiten. Dit wordt hem belet door moeder-overste, die hem met zachte dwang voor zich uitduwt tot in het midden van het toneel. Zuster Birgit staat links en moeder-overste rechts van Metten.)

SOOI: *(stil)* Daar verdomme, de mot.

POLIET: Ge kent hem?

SOOI: Natuurlijk, Metten van de mot, een keuterboerke van bij ons op 't dorp. Hoe is die hier binnengeraakt?

CHARELKE: Met een lange arm.

POLIET: Of een kruiwagen.

MOEDER-OVERSTE: Damen en heer, mag ik u presenter, mijnheer Maarten, een ‘erenboer’.

(Sooi proest het uit van het lachen.)

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer François, wat mankeert?

SOOI: Niets révérende mère supérieure, niets. Mijnheer Charles trok een vieze snuit.

(Charelke schudt heftig van ‘neen’.)

MOEDER-OVERSTE: Foei mijnheer Charles, ge moet niet vieze snuit. Doe maar een beetje normaal en ge hebt vieze snuit genoeg. (tot Maarten) Trek u maar niets aan, mijnheer Maarten. Dit zijn kleine manier van grote kind.

METTEN: Juist zuster, juist.

MOEDER-OVERSTE: Ik zijn de révérende mère supérieure soeur Marie.

METTEN: Ha zo, de ronde mère supersoeur Marie.

SOOI: Supersoeur, zegt hij.

POLIET: Hij kent ze al.

CHARELKE: ’t Is een rappe.

MOEDER-OVERSTE: Attentie s.v.p (tot Metten) Onze zuster Birgit kent u al. Mag ik dan eerst onze damen presenter. (Moeder-overste, gevolgd door Metten en zuster Birgit, gaat tot bij de gasten en stelt ze beurtelings voor. In afwachting om voorgesteld te worden zetten de gasten zich neer. Tijdens de voorstelling staan ze recht.) Madame Valerie.

(Valerie reikt de hand en spreekt zeer vleierig.)

VALERIE: Enchanté.

METTEN: Woei, woei, tut mem chose.

MOEDER-OVERSTE: En madame Victoire.

VICTOIRE: *(kortaf)* Aangenaam.

METTEN: Smakelijk.

MOEDER-OVERSTE: En dit zijn onze peintre, onze ... hoe zegt men dat ook alweer zuster?

ZUSTER BIRGIT: Onze schilder, mère supérieure..

MOEDER-OVERSTE: Natuurlijk, onze schilder, mijnheer August.

SOOI: Die alle meisjes kust.

MOEDER-OVERSTE: Silence! Stilte!

METTEN: *(drukt Gusteke de hand)* Dag mijnheer August. Of zeg ik maar Gust? Of Gusteke?

(Gusteke haalt lachend de schouders op.)

MOEDER- OVERSTE: Dit zijn een huis van zeer hoge stand. Wij doen niet familiair en spreken aan met mijnheer of madame. D’ailleurs, mijnheer August kan u niet hoor. Hij zijn stommedoof, n’est-ce pas mijnheer August?

(Gusteke knikt ijverig ‘ja’.)

METTEN: Maar hij knikt ‘ja’. Hij verstaat u, mère supersoieur.

ZUSTER BIRGIT: Mère supérieure, mijnheer Maarten.

MOEDER-OVERSTE: Hij verstaat geen woord gebenedijd, mijnheer Maarten. Hij zijn doof als de pot. Hij leest mijne lip.

METTEN: Allee, kan hij dat? En kan hij mijn lippen ook lezen?

MOEDER-OVERSTE: Natuurlijk, als gij articuleert très claire in een perfecte Nederlandse taal.

METTEN: Ik zal het eens proberen. *(spreekt heel duidelijk)* Wij worden vrienden.
(Gusteke knikt ‘ja’, wijst op Metten en op zichzelf en kruist de handen over het hart.)
Hij heeft het ‘gesnopen’, mère supersoieur.

MOEDER-OVERSTE: Supérieure, mijnheer Maarten. En kom nu maar een beetje met mij. Dit zijn mijnheer Hector, officier op repos.

ZUSTER BIRGIT: Op rust, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Exact. Hij rust.

METTEN: Moe gevochten?

HECTOR: *(in houding)* Major. Major Hector Habort. Veertig jaar dienst voor ’t vaderland.

METTEN: *(eveneens in houding)* Boer. Boer Maarten Motmans. Veertig jaar gewroet op ’t akkerland. *(hand geven)*

MOEDER-OVERSTE: En dit zijn onze drie speelkaarters.

ZUSTER BIRGIT: Kaartspelers, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Zuster gij moet mij maar niet herhaal. Mijnheer François zijn een oude spekkeslager.

SOOI: Edelslager, révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Het zijn egaal of gij spek of edel hebt geslaagd, gij waart in ieder geval een ‘boucher’ die in zijn ‘abattoir’ vele beesten hebt kapot geslacht.

SOOI: Waaronder veel beesten van mijnheer Maarten, deze ‘erenboer’. Nespa Metten? *(reikt Metten de hand).*

MOEDER-OVERSTE: Ha zo, gij kent u?

METTEN: Ik ken deze ‘speksla...’ ik bedoel deze ‘edelslager’ een klein petit peuke. Nespa Sooi?

SOOI: Ik heb honderden koebeesten van mijnheer Maarten over mijn toonbank geholpen.

METTEN: Kom mijnheer François, niet overdrijven. Een paar minder en ’t zijn er nog genoeg.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten en mijnheer François, gij houdt mij allebei voor een dikke zot. Hoe kan een koebeest nu ‘au nom de Dieu’ over ene tonebank?

SOOI: In stukjes, révérende mère supérieure, in heel kleine stukjes.

METTEN: En fijn gemalen in zijne ‘préparee’, tenminste als...

SOOI: Als wat?

METTEN: Als uwe préparee... ge weet wel.

SOOI: (*dreigend*) Durft gij beweren dat mijne préparee.... ?

METTEN: Ik durf niets beweren. Maar 't zou toch kunnen.

SOOI: Mijne préparee werd gemaakt van het malste stuk van de bil.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer François, doe hier maar gene klets over de bil. Billenklets zijn vuile klets. Ik zal beter de volgende gast presenteer. Mijnheer Charles, hij was een bakker.

CHARELKE: Een warme bakker, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Dis donc jong, gij waart een warme?

CHARELKE: Bakker, révérende mère supérieure. Een warme bakker in een warme oven.

MOEDER-OVERSTE: Natuurlijk de oven was een warme. Maar ik presenteer de oven niet maar de bakker wel. En zie hier mijnheer Hippoliet, een oude commercant.

POLIET: In machines, alle soorten machines: (*hand geven*). breimachines, snijmachines; wasmachines, grasmachines; naaimachines, maaimachines; grijpmachines, slijpmachines.....

ZUSTER BIRGIT: Alle soorten machines.

CHARELKE: Behalve vliegmachines

SOOI: En machinegeweren.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer François, machinegeweer zijn hier niet van pas. Men kan hoor gij hebt de warme water niet uitgevind.

SOOI: (*gemaakt vriendelijk*) Natuurlijk niet, révérende mère. Ik ben niet zo slim als de révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Vergeet dat maar nooit jong. Voilà, deze presentatie zijn fini. (*Iedereen staat recht.*) **Mijnheer Maarten, gij bekomt deze kamer.** (*wijst de kamer linksachter aan.*) **Gij kunt begin met uwe pak uit te pak.**

METTEN: Dank u wel, mère supersoer. Nog heel veel merci.

(*Metten gaat naar zijn kamer. Moeder-overste en zuster Birgit gaan naar het midden van de overloop.*)

MOEDER-OVERSTE: Mag ik u verzoek de kamers te vervoeg. U kunt kies: zuster Birgit of mijzelf. Wie kiest zuster Birgit, hij heffe zijne hand.

(*Alle mannen steken hun hand op.*)

MOEDER-OVERSTE: Potverdek zuster, alle man zijn van u de zot. Wat doet gij om dat te doen?

ZUSTER BIRGIT: Ze goed afschrobben, révérende mère supérieure. Dat zal ik doen.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn goed zuster, geef maar van katoen. Ik kom een handstootje doen. *(De mannen trekken een lang gezicht en protesteren. Moeder-overste klapt in de handen.)* **En nu iedereen naar zijne kamer. Rap maar, rap. Wij zien ons straks.**

(Alle gasten gaan af: Sooi door de deur rechtsvoor, Poliet door de deur rechtsachter, Charelke door de deur rechts op de overloop, Valerie door de deur midden op de overloop, Victoire door de deur links op de overloop, Gusteke door de gang linksachter op de overloop, Hector door de gang rechtsachter op de overloop.)

MOEDER-OVERSTE: Wel zuster, wat denkt gij van de nieuwe komer?

ZUSTER BIRGIT: Hij lijkt mij een heel sympathiek man, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Sympathiek, ja. Maar zijne manier?

ZUSTER BIRGIT: Ja, zijne manieren.

MOEDER-OVERSTE: En zijne taal?

ZUSTER BIRGIT: Ja, zijne taal.

MOEDER-OVERSTRE: Ge moet hem maar een beetje schaaft, zuster.

ZUSTER BIRGIT: Ik zal proberen, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: En hem leren spreek ‘révérende mère supérieure’. Compris?

ZUSTER BIRGIT: Ja zeker, goed compris. ...*(nadat moeder-overste is binnengegaan bij Victoire)*... mère supersoeur.

(Zuster Birgit gaat lachend binnen in de kamer van Sooi.)

Vierde tafereel: Metten – Valerie.

(Metten, met de pet op het hoofd, komt op van uit zijn kamer en kijkt voorzichtig in het rond.)

METTEN: Schoon, heel schoon. En alles zo proper. Een eenzame jonkman op een vervallen boerderijke is zoveel luxe niet gewoon. Als 't eten navenant is ben ik hier met mijn gat in de boter gevallen. En allemaal chique volk! En ze vallen best mee, allee zo op 't eerste zicht toch. Behalve die supersoeur, da's een echte tang. 't Moet natuurlijk lukken dat Sooi hier ook zit. *(Valerie komt op.)* Hij moest nogal lachen met 'mijnheer Maarten, een 'erenboer'. Hij zou beter zwijgen den 'edelslager'.

VALERIE: Wel mijnheer Maarten, aan 't mijmeren?

METTEN: Ik kijk wat rond, madame Valerie.

VALERIE: En valt het mee wat ge ziet?

METTEN: Op 't eerste zicht wel. Maar 't is allemaal nog wat vreemd.

VALERIE: Dat kan ik me voorstellen. Naast een grote prachtige hofstee lijkt dit hier zeker erg bekrompen.

METTEN: (*wat in verlegenheid*) Ja... 't is te zeggen... neen. Zo erg is het niet.

VALERIE: U mist natuurlijk uw landerijen en uw veestapel.

METTEN: Vooral mijn beesten.

VALERIE: En uw knechten en meiden.

METTEN: 't Werkvolk wilt ge zeggen. Ja ....natuurlijk... die mis ik wel een beetje....
Alhoewel...

VALERIE: Het zal wel wennen, mijnheer Maarten, als ge u hier thuis voelt. Wij vormen een gezellige groep. Maar eerst moeten wij ons beter leren kennen. (*Valerie zet zich neer in de opazetel.*) U is weduwnaar?

METTEN: Jonkman, altijd gebleven. (*Metten zet zich links in de zetel.*)

VALERIE: Ge leerde toch wel meisjes kennen?

METTEN: Toch wel. Maar de meisjes leerden mij niet kennen.

VALERIE: Hielden ze niet van u?

METTEN: Misschien. Misschien ook niet. Ik was maar een verlegen boerke weet ge wel.

VALERIE: Een herenboer een verlegen boerke? Daar geloof ik nu eens niks van.

METTEN: Toch was het zo. Voordat ge herenboer zijt, zijt ge vooral boer. Ik werkte heel graag in de stal. Tussen mijn beesten voelde ik mij op mijn gemak. Meer als tussen het vrouwvolk.

VALERIE: Maar de meisjes zagen zo een knappe boerenkerel toch wel zitten?

METTEN: De boerenkerel misschien wel. Maar de boerenstiel veel minder. Niet iedereen wil op een boeren erf rondlopen en stallen uitmesten en de koeien melken. Ge moet daar echt voor zijn.

VALERIE: En was er zo niemand?

METTEN: Dat weet ik niet. Ik heb het nooit durven vragen.

VALERIE: En zo zijt ge alleen gebleven.

METTEN: Mijn hele leven lang, madame Valerie.

VALERIE: Valerie, zeg toch gewoon Valerie. Wij zeggen alleen 'mijnheer' of 'madame' als de révérende mère in de buurt is. Mag ik 'Maarten' zeggen?

METTEN: Metten Valerie. Mijn vrienden noemen mij Metten. En gij zijt Valerie...?

VALERIE: Wagemans. Weduwe Wagemans. Ik heb één dochter. Zij is advocate. 't Is een goed kind.

METTEN: Dan krijgt ge vaak bezoek?

VALERIE: Niet zo vaak. Zij heeft het zo druk. Maar op mijn verjaardag stuurt zij een doosje pralines. En met Moederdag nog een doosje pralines. En met Nieuwjaar...

METTEN: Nog een doosje pralines.

VALERIE: 't Is toch een goed kind. Maar zij heeft het zo druk, begrijpt ge?

METTEN: Natuurlijk Valerie, ik begrijp het. Maar ik heb tijd, veel tijd. Als ik iets kan doen, ge moet het maar zeggen.

(Zuster Birgit komt buiten bij Sooi en gaat binnen bij Poliet.)

VALERIE: Meent ge dat?

METTEN: Natuurlijk meen ik dat.

VALERIE: Daar zal ik zeker gebruik van maken Metten. Ook al is het maar om gewoon een babbeltje te doen.

METTEN: Als ik u daar een plezier kan mee doen, heel graag Valerie.

Vijfde tafereel: Metten – Sooi – Valerie – Moeder-overste – Poliet – Charelke – zuster Birgit.

(Sooi komt uit zijn kamer. Hij draagt vest en das.)

SOOI: Amai, Valerie en Metten zitten lekker samen te uchteren.(babbelen, kletsen)

VALERIE: Gezellig hè Sooi.

SOOI: Heel gezellig Valerie. Het doet mij denken aan vroeger.

(Sooi zet zich naast Metten in de canapé.)

METTEN: Weet ge 't nog Sooi ? Hoe we vroeger samenkwamen op de bank onder de lindeboom? De jongens en meisjes van 't dorp.

SOOI: Hoe kan ik het vergeten. Zo heb ik ons Fien zaliger leren kennen.

(Moeder-overste komt uit de kamer van Victoire en blijft ongezien op de overloop staan. Naargelang het gesprek vordert wordt ze steeds meer en meer opgewonden.)

METTEN: Fieneke was het mooiste meisje van heel het dorp. Ze kon alle jongens krijgen maar het moest Sooi zijn.

VALERIE: Omdat Sooi de knapste was. Dat ziet ge nog.

SOOI: *(overdreven verlegen)* Ge maakt me verlegen.

VALERIE: Nee nee Sooi, ik meen dat. Alhoewel Metten ook mag gezien worden.

SOOI: Dat is niet moeilijk. Een eeuwige vrijgezel, die nooit een vrouw gewild heeft op zijn erf.

METTEN: Of de boer voor wie de vrouwen hun neus ophaalden.

VALERIE: En daarin hadden ze groot ongelijk. Moest ik u vroeger gekend hebben, wie weet.

METTEN: Dat moogt ge niet zeggen Valerie. Ik krijg het er warm van.

SOOI: En een schoon rood kleurtje op uw wangen.

MOEDER-OVERSTE: Wel, wel, wel! *(Metten, Sooi en Valerie staan verschrikt recht. Metten grist de pet van zijn hoofd.)* **Wat voor een prietepraat wordt hier gepraat. Madame Valerie, gij draagt u als een lichtekooi. Gij zijn zonder te wacht op uwe kamer verwacht. En vite hè.**

(Moeder-overste gaat binnen in de kamer van Valerie. Metten zet zijn pet weer op.)

METTEN: Amai, de supersoer.

SOOI: Dat wordt donderpreken...

METTEN: In plaats van prietepraten.

VALERIE: Ik ga maar. Tot straks, Metten, Sooi.

METTEN: Tot straks Valerie. En u niet laten doen.

SOOI: Slechte raad Metten. Ze laten uitrazen en 't u niet aantrekken. Dat is 't beste wat ge kunt doen.

(Valerie gaat naar haar kamer. Metten en Sooi zetten zich neer. Zuster Birgit verlaat de kamer van Poliet en gaat binnen bij Charelke.)

SOOI: Verdomme, Metten van de Mot in de 'Zegen der Jaren'. Hoe zijt gij hier binnengeraakt?

METTEN: Door de voordeur Sooi. Of wat dacht ge?

SOOI: Dat bedoel ik niet jong. Maar kunt ge dat wel betalen? 't Is hier niet goedkoop. 't Groot lot gewonnen misschien?

METTEN: Neen Sooi, niks gewonnen maar heel mijn leven gezwoegd gelijk een slaaf. En ieder centje dat ik kon missen aan de kant gelegd voor mijn oude dag. En die oude dag wil ik hier nu slijten als herenboer. Of is mij dat soms niet gegund?

SOOI: Toch wel Metten. Van harte jong. Ik zie u heel graag komen. Want 't is hier maar een saaie boel. En met u erbij komt er misschien wat meer leven in de brouwerij.

(We horen moeder-overste roepen in de kamer van Valerie.)

MOEDER-OVERSTE: Madame Valerie ik wil gene flikkeflooi onder mijne dak! Goed compris? Gene fak en gene fik.

VALERIE: Maar révérende mère, ik....

MOEDER-OVERSTE: Gene maar, madame Valerie. Maak die mansvolk maar gene zotte kop. Dat brengt dikke ambras.

METTEN: Hoor eens aan Sooi. Ocharme Valerie.

SOOI: Zo bezorgd Metten.

METTEN: Dat mag toch.

SOOI: Toch niet verliefd zeker?

METTEN: Ge weet niet wat ge zegt jong.

SOOI: *(spottend)* Ge weet dat nooit. Liefde op 't eerste zicht, dat gebeurt soms.

METTEN: Nee toch Sooi. Ik een verstokte vrijgezel? Nooit jong.

(Poliet komt binnen. Hij is eveneens opgekleeft met vest en das.)

SOOI: Zeg nooit nooit Metten. Als ge van dat drankske nooit geproefd hebt, blijft de goesting.

POLIET: Goesting? Ik heb ook goesting. *(kijkt rond en maakt een gebaar van 'borreltje pakken')* Is er soms een drankske? Om te proeven?

SOOI: Er valt niets te proeven, nu toch nog niet. Maar Metten zal zeker nog trakteren
(*knipoogt naar Poliet*) op zijn blijde intrede in de ‘Zegen der Jaren’.

METTEN: Moet dat?

SOOI: Dat is de gewoonte. Vraag het maar aan Poliet.

METTEN: Ja Poliet?

PÖLIET: (*zet zich in de opazetel*) Jazeker Metten. ’t Is te zeggen als de mère supérieure het niet ziet. En als ge dat kunt betalen.

(*Zuster Birgit komt buiten bij Charelke en gaat af rechtsachter.*)

SOOI: (*spottend*) Hij kan dat zeker betalen, een rijke herenboer en nooit getrouwd. Die weet niet wat doen met al zijn geld.

(*Charelke is uit zijn kamer gekomen en vervoegt het gezelschap.*)

METTEN: Het zeker niet over de balk gooien. Als ge dat maar weet. Dus wat dat trakteren betreft...

POLIET: Daar kunt ge niet buiten Metten. Vraag het maar aan Charelke.

CHARELKE: Wat moet hij vragen?

SOOI: Of hier moet getrakteerd worden op zijn intrede. Metten wil dat niet geloven.

CHARELKE: Toch wel Metten, iedere nieuwkomer moet hier stiekem trakteren, eerder wordt hij niet aanvaard. Dat is zoiets als een studentendoop, maar dan voor oude mensen. Iedereen heeft hier getrakteerd. Dus gij ook...trakteren.

(*Moeder-overste is ongezien buitengekomen bij Valerie en heeft de laatste zinnen over het trakteren gehoord*)

MOEDER-OVERSTE: Et bien, mijne heer, wat krijgt mijn oor hier allemaal te hoor? Trakketeer! Trakketeer! In deze huis valt niets te trakketeer. Heeft iedereen dat goed compris? Ik wil gene zatte zotten in deze huis. Dus wees maar braaf en vroom en doet beter een “Weesgegroetje” voor het Lieve Vrouwke. Vergeet maar niet ge zijt al oud en de hemel wacht niet meer zo ver. Maar voor stoute mannekes ’t zijn het hellevuur van de hel, weet ge wel. En nu iedereen rap naar zijne kamer en denk maar een beetje goed na. (*klapt in de handen*) Vite, vite, vite. (*Iedereen vlucht haastig weg naar zijn kamer. Metten gaat zijdelings af met de rug gekeerd naar moeder-overste. Als hij aan de deur van zijn kamer is roept moeder-overste hem terug.*) **Mijnheer Maarten !**

METTEN: Ja, mère supersoieur?

MOEDER-OVERSTE: (*komt van de overloop naar beneden tot bij Metten*) Supérieur, mijnheer Maarten ... ‘jeur’...’jeur’...

METTEN: Natuurlijk... ‘jeur’...’jeur’... mère supersoieur. Ik zal ’t niet meer vergeten.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn goed jong. (*Metten wil afgaan*) En blijf nog maar een beetje. Ik heb nog een zegje met u te zeg. Zet u en ga zit in de zetel.

(*Metten gaat argwanend naar uiterst links van de canapé. Wanneer hij aarzelt om zich neer te zetten geeft moeder-overste hem een gepast duwtje. Moeder-overste*

neemt plaats uiterst rechts in de canapé. Ze lonkt even naar Metten en schuift dan naar het midden van de canapé. Wanneer ze nog wat dichterbij wil komen heeft Metten haar manoeuvre doorzien. Ze wippen dan ook samen naar omhoog en schuiven enkele centimeters op naar links. Zuster Birgit gaat op de overloop van rechtsachter naar linksachter.)

Zesde tafereel: Metten – Moeder-overste.

MOEDER-OVERSTE: Wel mijnheer Maarten, dat marcheert al een kleine beetje?

METTEN: Marcheren? Oh ja, toch wel, voetje voor voetje.

MOEDER-OVERSTE: Gij maakt snelle vrienden en vriendinnen, zoals ik kom te zien.

METTEN: 't Zijn allemaal lieve mensen.

MOEDER-OVERSTE: (legt haar hand op de knie van Metten die zich erg onbehaaglijk voelt) Mijnheer Maarten, ik denk hè, gij zijt ook een lieve mens.

METTEN: Ik zou 't niet weten.

MOEDER-OVERSTE: Toch wel jong. (knijpt Metten in de wang) Maar een beetje een verlegen boerke nespa? Pas maar goed op voor 't vrouwenvolk, jong.

METTEN: Welk vrouwenvolk, mère supersoeur?

MOEDER-OVERSTE: Alle vrouwenvolk. (knijpt Metten uitdrukkelijk in zijn knie) Ze kunnen een man niet laat met rust.

METTEN: (doelend op zijn knie) Dat voel ik.

MOEDER-OVERSTE: Gij weet niet wat ge voelt want ge hebt nog nooit wat gevoeld.

METTEN: (wijst naar zijn knie) Nu toch wel.

MOEDER-OVERSTE: (laat Mettens knie haastig met rust) De compagnie van madame Valerie is gene goede compagnie. Gij moet dat maar niet doen.

METTEN: Ik vind het een charmante dame.

MOEDER-OVERSTE: 't Is een flatteuse die flatteert om de mansvolk te charmeer. En een jonkeman is een makkelijke prooi om te strik in hare net.

METTEN: Ik dacht niet dat madame Valerie...

MOEDER-OVERSTE: Ziet ge wel. Ge zijn een dikke domme kop.

METTEN: Maar wij willen elkaar beter leren kennen. Meer niet.

MOEDER-OVERSTE: Zo dat marcheert jong. Eerst leren ken beter, dan verleiden met flirt en fleem en voor gij weet gij zijn gevangt als de vlieg in de web van de spin.

METTEN: Mère supersoeur, madame Valerie zou mij nooit verleiden. Zo is ze niet.

MOEDER-OVERSTE: Pas maar goed op jong. Zij zijn ene vrouw, weet ge wel. En denk maar aan Eive in het aardse paradys. Er was maar éné vrouw in de hele heeal. En wat gebeurt? Eerst zij laat zich verleid door ene serpent om te bijt in de verboden appel. En dan zichzelf verleid Adam om ook te bijt in die appel.

METTEN: Mère supersoeur, daar moet ge bij mij niet bang voor zijn. Ik eet geen fruit.

MOEDER-OVERSTE: (*legt opnieuw haar hand op de knie van Metten.*) **Toch zijn voorzichtigheid gebied. Daarom, als ge wilt spreek met ene vrouw, spreek dan maar een beetje met mij. Onder mijne nonnenkap zit ook ene vrouw, weet ge.**

METTEN: Neen, dat wist ik niet. Ik wil zeggen, ik weet dat wel. Maar ik had niet verwacht... ik bedoel...

MOEDER-OVERSTE: (*slaat nog eens nadrukkelijk op Mettens knie*) **Ik weet wat gij bedoelt, jongske. Gij zijt een lieve sukkelaar. Maar een beetje eenzaam nespa. (vleit zich tegen Metten aan. Deze is zichtbaar niet op zijn gemak.) Dus als ge zoekt troost, de révérende mère zijn gans dicht bij u. Vergeet dat maar niet hè.**

METTEN: (*trekt zich gegeneerd terug.*) Neenee, ik zal dat zeker niet vergeten.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn goed zo. (staat recht) Wij zien ons nog, nietwaar mijnheer Maarten?

METTEN: (*Metten veert recht. Moeder-overste gaat af rechtsachter op de overloop/*) Jazeker, mère supersoer, jazeker, wij zien ons nog. (*wacht tot moeder-overste weg is en zet zijn pet weer op. Valerie komt op en hoort de laatste woorden.*) Maar niet te veel, hoop ik. Want ik krijg de kriebels van u.

Zevende tafereel: Metten – Valerie.

VALERIE: Van wie krijgt ge de kriebels, Metten? Toch van mij niet zeker?

METTEN: Ha Valerie, neenee van u niet, maar van die supersoer. Dat mens is zeker manziek?

VALERIE: Integendeel Metten, ze wil van 't mansvolk niet weten. Ze laat dat dikwijls genoeg voelen.

METTEN: (*voelt aan zijn knie*) Mij liet ze wat anders voelen.

VALERIE: Mij heeft ze lelijk uitgemaakt.

METTEN: En mij bijna ingemaakt.

VALERIE: Gene flikkeflooi, zei ze. Gene fak en gene fik.

METTEN: Op u heeft ze een pik. (*nabootsend*) 'De compagnie van madame Valerie is gene goede compagnie' zei ze. 'Ge moet dat maar niet doen' zei ze.

VALERIE: Zei ze dat?

METTEN: Ja, dat zei ze. Ze is bang dat ge mij gaat vangen zoals een spin een vlieg vangt in haar web.

VALERIE: Zie ik eruit als een spin?

METTEN: Gelukkig niet Valerie. En ik ben geen vlieg.

VALERIE: Al maar goed.

METTEN: En ik mag zeker niet bijt in uwe appel, zei ze.

VALERIE: Zou ze jaloers zijn?

METTEN: Op ons?

VALERIE: Zo lijkt het wel.

METTEN: Zou ze denken dat wij...?

VALERIE: Dat wij wat?

METTEN: Wel...

VALERIE: Is daar reden toe?

METTEN: We kennen mekaar nauwelijks.

(Valerie zet zich in de opzetel.)

VALERIE: Ik vind u wel sympathiek.

METTEN: Maar een verstokte vrijgezel zoals ik...

VALERIE: Wil misschien weten wat hij gemist heeft.

METTEN: *(zet zich uiterst links in de canapé)* Denkt ge dat het kan?

(Hector wil opkomen van rechtsachter op de overloop. Hij bemerkt Metten en Valerie en blijft achter de hoek staan luisteren.)

VALERIE: Alles kan als ge het echt wilt.

METTEN: Ik weet niet meer wat ik wil. Ik wilde hier eigenlijk een rustige oude dag slijten.

VALERIE: Alleen? Of met twee?

METTEN: Met twee? Daaraan heb ik nooit gedacht. En toch...

VALERIE: Laat de tijd zijn werk maar doen. Alhoewel...

METTEN: Veel tijd blijft er ons niet.

VALERIE: Maar iedere dag door God gegeven, loont de moeite te beleven.

METTEN: Dat is schoon gezegd Valerie. *(staat recht)* Ik ga nu wat rusten. 't Is teveel geweest vandaag. Maar als ge me nodig hebt, kom maar af. Ge weet mij wonen.

VALERIE: Daar ben ik heel blij om, Metten. Ik zal dat zeker doen.

(Metten gaat naar zijn kamer. Hector komt op van rechtsachter.)

Achtste tafereel: Valerie – Hector.

HECTOR: *(nabootsend)* Iedere dag door God gegeven, loont de moeite te beleven. Zeker met zo een keuterboerke.

VALERIE: Oh Majoor, gij zijt het.

HECTOR: Ja ik ben het, wie anders. En wat zie ik? Ons Valerieke is dat keuterboerke al aan 't opvrijen. Ze laat er geen gras over groeien.

VALERIE: Majoor dat moogt ge niet zeggen.

HECTOR: Majoor, majoor? Zijt ge mijn naam vergeten?

VALERIE: Neen, natuurlijk niet. Maar iedereen zegt 'majoor'. En als ik u Hector noem lijkt het of ik u beter ken dan de rest.

HECTOR: En is dat niet zo?

VALERIE: Neen, dat is niet zo. Ook al zoudt **gij** dat willen, **ik** wil dat niet.

HECTOR: (*zet zich in de canapé uiterst links*) En waarom niet?

VALERIE: Daarom niet. Ga bij Victoire maar complimenten verkopen.

HECTOR: Ja maar Victoire, dat is toch maar een folieke.

VALERIE: Ha zo, Victoire is maar een folieke. En bij Victoire is Valerie maar een folieke.

Maar ik heb u door majoor. Vroeger, bij 't leger met een schoon uniformke aan, toen lagen de vrouwen misschien aan uw voeten. Maar bij mij bakt uw haring niet.

HECTOR: Oei, oei, madam is op haar teen getrapt. Misschien voelt ze toch meer voor mij dan ze wil toegeven.

VALERIE: Ge vergist u. En maak u maar geen illusies, zeker niet nu Metten er is.

HECTOR: Metten, Metten, dat keuterboerke.

VALERIE: Metten is een herenboer.

HECTOR: Weinig heer en heel veel boer, als ge 't mij vraagt. Ik durf wedden dat hij heel zijn leven niet anders gedaan heeft dan achter een koestaart aangelopen.

VALERIE: Liever achter een koestaart dan achter de rokken van 't slecht vrouwvolk.

HECTOR: Hela, niet overdrijven hè (*wil zijn hand op de arm van Valerie leggen*) mijn klein zottinneke.

VALERIE: (*slaat de hand van Hector weg en staat recht*) Ik ben uw klein zottinneke niet. En ge moet mij gerust laten of ik zal het tegen Metten zeggen.

(*Valerie gaat kwaad naar haar kamer*)

HECTOR: (*staat recht en bootst Valerie na*) "Tegen Metten zeggen, tegen Metten zeggen", oei oei oei, ik begin al te bibberen.

(*Op het ogenblik dat Valerie haar kamer binnen gaat komt Victoire naar buiten. Ze gaat tot bij Hector in het midden van het toneel.*)

Negende tafereel: Hector – Victoire.

VICTOIRE: Wat gebeurt hier? Valerie keek zo kwaad. Ge hebt haar toch weer niet lastig gevallen zeker?

HECTOR: Ikke? Haar lastig gevallen? Bijlange niet. Zij laat mij niet gerust. "Hector" zei ze, "ik kan u maar niet uit mijne kop zetten" zei ze. "Voelt ge er niets voor om met mij een iets meer dan vriendschappelijke relatie te onderhouden", zei ze.

VICTOIRE: Zei ze dat?

HECTOR: Ja, dat zei ze. En 't was gemeend.

VICTOIRE: Dat vals serpent. En tegen mij zegt ze dat ze u niet kan rieken.

HECTOR: Als ze een zwaar kopvalling heeft zeker. Neen, neen, Victoirke, ge moet ze kennen.

VICTOIRE: En wat hebt gij gezegd?

HECTOR: "Valerie" heb ik gezegd, "daar kan geen sprake van zijn kind. Het spijt mij maar ik heb mijn gedacht op iemand anders gezet". Zo heb ik het haar gezegd.

VICTOIRE: En wat zei zij toen?

HECTOR: “Toch niet op Victoire zeker”, zei ze, “die zure Trien, die... die lelijke oude kabas”.

VICTOIRE: Zure Trien! Lelijke oude kabas! Heeft ze dat gezegd? Die smerige tang! Voor die twee jaartjes dat ze jonger is, de versleten doos. En wat hebt jij toen gezegd?

HECTOR: Dat ze daar geen zaken mee heeft, dat heb ik haar gezegd. Ze moet niet weten dat ik... dat wij....

VICTOIRE: Wat? Ik... wij? (*Victoire zet zich uiterst links in de canapé.*)

HECTOR: Ge weet toch Victoirke, dat ik u in mijn hart draag.

VICTOIRE: Gij kunt schoon praten gij. Maar meent ge dat? Gij houdt mij toch weer niet voor de zot zeker? 't Zou de eerste keer niet zijn.

HECTOR: (*zet zich naast Victoire*) Natuurlijk meen ik dat meisje. Anders zou ik zoiets toch niet zeggen. Kom eens wat dichterbij. En geef mij eens een kuske, hier op mijn wang.

VICTOIRE: Gij vangt zeker? U een kuske geven terwijl er ieder ogenblik iemand kan binnenkomen. Ik denk er nog niet aan.

HECTOR: Ge moet niet bang zijn. Kom mijn zoetebolleke, een kuske in de rapte.

VICTOIRE: Niks van, ik durf dat niet. En ik wil dat niet. 't Is nog veel te rap. Ik moet eerst zeker zijn van u. En van mezelf.

HECTOR: Op mij kunt ge vertrouwen Victoire. Dat zweer ik u op mijn woord van officier. Allee, kom nu?

VICTOIRE: Neenee, nu niet, later. (*staat recht en dreigt met de vinger*) Maar ik houd u aan uw woord. Als ge mij durft bedriegen met die... die Valerie... dan gaat ge uw beste dag niet hebben. En als dat jaloers wijf u nog durft lastig vallen, dat ze dan heel goed oppast.

(*Victoire gaat met afgemeten stappen terug naar haar kamer.*)

HECTOR: (*staat recht*) Amai wat een koleirige heks. Maar voor de rest is 't een bange scheet. Ge kunt er niks mee aanvangen. Ik heb mij weer wat op mijne nek gehaald. Maar 't leven is zo saai zonder vrouwen. En er is hier verdorie niets anders dan die twee oude krenge. En dus probeer ik het maar, bij de één en bij de ander. Als ze vandaag of morgen mekaar in 't haar vliegen gaan we nog lachen. En moesten ze zich allebei tegelijk tegen mij keren, dan doe ik maar zoals in de oorlog. Gaan lopen.

(*Hector vertrekt rechtsachter.*)

Tiende tafereel: Charelke – Sooi – Poliet – Metten.

(*Charelke komt uit zijn kamer, gaat naar de kamer van Sooi en roept van in de deuropening.*)

CHARELKE : Hei Sooi!

SOOI: Ja Charelke?

CHARELKE: Gaan we kaartspelen?

SOOI: Ik kom.

(Sooi komt uit zijn kamer.)

SOOI: Maar met twee? Dat gaat niet. Ik roep Poliet.

(Sooi opent de deur van de kamer van Poliet en roept.)

SOOI: Poliet, komt ge?

POLIET: *(staat in de deuropening)* Gaat Metten trakteren?

CHARELKE: Trakteren?

SOOI: Da's waar ook. We gaan dat direct arrangeren.

(Gevolgd door Poliet en Charelke gaat Sooi naar de kamer van Metten, opent de deur en roept.)

SOOI: Hei Metten, komt ge?

METTEN: *(komt in de deuropening staan)* Scheelt er iets?

SOOI: We moeten nog iets regelen, van dat trakteren.

METTEN: *(komt verder naar binnen)* Trakteren? Daar komt niets van. Ge hebt de supersoer gehoord. 'Niets te trakketeren' zei ze " maar 'Weesgegrootjes' bidden want de **hemel** is niet meer zo ver", zei ze. Ik riskeer hier niets. Ik wil niet buitenvliegen voor ik goed en wel binnen ben.

SOOI: Ge moet dat hier niet doen.

POLIET: We muizen er vandoor.

CHARELKE: Deze avond naar 't dorp.

METTEN: Allemaal goed en wel. Maar hoe geraken we hier buiten. En erger nog, hoe geraken we terug binnen.

SOOI: Stien moet ons helpen.

METTEN: Stien? Welke Stien?

SOOI: Stien de keukenmeid. Die heeft dat al meer gedaan. Als ge het goed aanpakt legt die de sleutel van de achterdeur op een afgesproken plaats. En zo kunnen we ongezien buiten en weer binnen.

METTEN: En wat bedoelt ge met 'goed aanpakken'?

POLIET: Drinkgeld hè Metten. Stien doet niks voor niks.

SOOI: Maar met twintig euro en een fles jenever komt dat dik in de sache.

METTEN: Wablief! Da's wel niet goedkoop hè.

SOOI: Zeg Metten, een avond plezier mag toch wel wat kosten.

METTEN: Dat wel, maar zoveel. En dan moet ik nog trakteren.

POLIET: Natuurlijk moet ge nog trakteren. Ge moet ons de hele avond vrij houden.

METTEN: U allemaal de hele avond vrijhouden? Noemt gij dat trakteren?

POLIET: Jazeker Metten, dat is zo de gewoonte. Vraag het maar aan Charelke. Hè Charelke?
(*knipoog*)

CHARELKE: Ja ja, zo is dat. Wij hebben dat ook moeten doen. En iedereen is gelijk voor de wet.

METTEN: Dat gaat mij wel een bom geld kosten.

POLIET: Niet overdrijven hè Metten. Voor zoveel als dat kost. Voor een herenboer is dat toch maar een scheet in een fles.

METTEN: Maar wel ene die serieus stinkt. En daarbij, hoe moet ik dat regelen met die Stien? Ik ken dat mens niet eens.

CHARELKE: Laat dat maar aan mij over. Ik ga dat direct regelen met Stien. Gij moet alleen maar zorgen dat de poen er is. Tot straks.

(*Charelke gaat af rechts op de overloop.*)

SOOI: Kom Poliet, wij gaan ook nog wat rusten. Dan kunnen we er deze avond eens goed invliegen.

(*Sooi en Poliet gaan naar hun kamer.*)

METTEN: (*naar het publiek*) Kunt ge geloven dat ik dit zaakje helemaal niet betrouw. Maar als het de gewoonte is, dan moet het maar. Anders moet ik dat blijven horen. Ik hoop maar dat Charelke die Stien niet teveel beloofd. En dat die haar mond houdt. En dat de supersoer ons niet betrapt. Mensen waar ben ik aan begonnen. Als dat hier maar goed afloopt.

(*Metten gaat nog even voorzichtig kijken op de overloop rechtsachter langs waar Charelke is weggegaan en gaat dan naar zijn kamer.*)

Elfde tafereel: Sooi – Charelke – Poliet.

(*Als Metten weg is komen Sooi en Poliet in de deuropening staan.*)

SOOI: We hebben hem liggen.

POLIET: Hij bijt.

SOOI: Ik krijg al dorst.

POLIET: Wij gaan er een lap opgeven.

SOOI: Ik hoop maar dat Charelke alles geregeld krijgt met Stien.

POLIET: We kunnen het hem direct vragen. (*Charelke komt op van rechtsachter.*) En Charelke, geen problemen met Stien voor de sleutel?

CHARELKE: Geen enkel probleem. Voor een fles jenever kunt ge van die zatte fles alles gedaan krijgen.

SOOI: Dan moeten we nu nog afspreken wie er meegaat.

POLIET: Wij drie alleszins.

CHARELKE: En Metten natuurlijk. Dat is de geldschieter.

POLIET: En Gusteke? Wat doen we daar mee?

SOOI: Is die niet veel te braaf?

CHARELKE: Volgens mij niet. Ik denk dat wij Gusteke nog niet half goed kennen.

POLIET: En de majoor?

SOOI: Die afzuiper! Die laten we thuis. Anders gaat Metten zijn laatste cent eraan.

CHARELKE: Die vrouwenzot is goed gezelschap voor Victoire en Valerie.

POLIET: Dat is waar Charelke. Anders zitten de dames hier alleen. En dat kunnen we niet maken.

SOOI: Nu gaan we rusten. En deze avond vliegen we erin.

POLIET: We zetten heel 't dorp op zijne kop.

CHARELKE: Op Metten zijn kap.

(Poliet en Charelke gaan terug in hun kamer.)

SOOI: Metten jong, ge gaat uw eerste avond in de 'Zegen der Jaren' niet rap vergeten.

(Sooi gaat binnen in zijn kamer.)

Twaalfde tafereel: Moeder-overste – zuster Birgit.

(Zuster Birgit komt op van linksachter, moeder-overste van rechtsachter. Ze komen tot voor op het toneel.)

MOEDER-OVERSTE: Wel zuster, waar zitten onze gasten te zit?

ZUSTER BIRGIT: Ze rusten, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Ze zijn braaf nietwaar?

ZUSTER BIRGIT: Heel braaf, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Van tijd tot tijd ze zijn een beetje te braaf zuster. Van tijd tot tijd ik zou willen zij zijn een beetje meer stout.

ZUSTER BIRGIT: Révérende mère, dat kunt ge toch niet menen.

MOEDER-OVERSTE: Toch wel zuster, stoute mannen zijn pikante mannen. Onze mannen zijn slappe zakken.

ZUSTER BIRGIT: Daar ben ik niet zo zeker van.

MOEDER-OVERSTE: Natuurlijk niet, van u ze zijn allemaal de zot. Van mij ze zijn de bangerik met de broek vol.

ZUSTER BIRGIT: Misschien ligt dat aan uzelf, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Wat wilt ge zeggen als ge dat zegt? Ik weet ik ben zeer streng maar dat moet zo zijn. Maar daarom zij moeten nog niet kruip als een bange hond voor de slaag. Mijnheer Maarten, ik denk hij is een andere man.

ZUSTER BIRGIT: Hij kan niet bang zijn voor de vrouwen. Hij heeft er nooit één gekend.

MOEDER-OVERSTE: Hij zijn een eenzame man zuster, een erg eenzame man. Ik zal hem veel sterkte geef.

(Moeder-overste gaat af linksvoor.)

ZUSTER BIRGIT: Wat krijgen we nu? ‘De supersoeur en de herenboer’, een sprookje voor grote kinderen. *(Zuster Birgit gaat tot in het midden op de overloop.)*

“De supersoeur ligt op de loer.
Er dreigt gevaar voor onze boer”. Wordt vervolgd.

(Zuster Birgit gaat af rechtsachter op de overloop.)

Dertiende tafereel: Gusteke

(Gusteke komt op van linksachter op de overloop. Hij gaat tot aan zijn schildersezal en kijkt met welgevallen naar zijn werk. Dan gaat hij voorzichtig tot bij de radio, zet muziek op en begint te dansen. Onder het dansen slaakt hij luide kreten.)

D O E K

T W E E D E B E D R I J F

Veertiende tafereel: Valerie – Victoire.

(De avond is gevallen. Muurlampen en een luster verlichten het lokaal en zorgen voor een gezellige sfeer. Victoire zit alleen met een nors gezicht voor in de opzetel. Valerie komt uit haar kamer.)

VALERIE: Maar alleen Victoire?

VICTOIRE: *(nors)* Ge zijt toch zeker niet blind.

VALERIE: Gelukkig nog niet.

VICTOIRE: Trek uw mortelkuipen (ogen) dan open. Dan ziet ge wat ge ziet.

VALERIE: Amai zeg, zo kortaf. *(zet zich links in de canapé)* Last van uw maag?

VICTOIRE: Mijn maag zit in mijn lijf en dat is mijn zaak.

VALERIE: Oei oei oei, ik zwijg al. *(na een korte pauze)* Waar blijft het mansvolk?

VICTOIRE: Kunt ge ze niet missen?

VALERIE: Toch wel, maar gewoonlijk rond deze tijd.....

VICTOIRE: Zit ge hier al te lonken als een straatmadelief.

VALERIE: Zeg eens Victoire, ge zijt echt onuitstaanbaar. *(even stilte)* Hoe zou Metten het maken?

VICTOIRE: Metten? Wie is dat? Die ken ik niet.

VALERIE: Metten dat is mijnheer Maarten. Ik mag hem 'Metten' noemen.

VICTOIRE: Oh ja, is 't al zover. Gij zijt ook niet rap content gij.

VALERIE: Wat wilt ge daarmee zeggen?

VICTOIRE: Dat ge zot zijt van 't mansvolk. En dat ge met éne vent niet toekomt. En dat ge zou willen dat ze allemaal aan uw rokken hangen.

VALERIE: Zodat er voor u niets overblijft zeker.

VICTOIRE: Ik moet van 't mansvolk niet weten. En dat weet gij goed genoeg. Alleen....

VALERIE: Dat officierke op rust, dat vergeet te rusten als er vrouwen in de buurt zijn.

VICTOIRE: Ik wil van de majoor geen kwaad woord horen, goed verstaan. En ge moet hem gerust laten.

VALERIE: Ge moet niet bang zijn. Hij kan mij gestolen worden.

VICTOIRE: (*staat recht*) Ik heb nochtans wat anders gehoord. En dat moet gedaan zijn, madam. Dat moet gedaan zijn!

(*Victoire loopt kwaad naar haar kamer*)

VALERIE: Hebt ge van uw leven. Dat had ik van Victoire nooit gedacht. Ze is zo jaloers dat ze de majoor met huid en haar zou opvreten om hem met niemand te moeten delen. Maar dat ze hem opvreet. Dan ben ik er vanaf. En zij kan er alleen maar een serieuze indigestie aan overhouden.

Vijftiende tafereel: Valerie – Metten.

(*Metten komt uit zijn kamer en gaat tot bij Valerie.*)

METTEN: Valerie, wat scheelt er? Ge kijkt zo bedrukt.

VALERIE: God Metten, het gaat mij hier niet meer. Ik heb zojuist woorden gehad met Victoire.

METTEN: Woorden? Wat voor woorden?

VALERIE: Ze verwijt mij dat ik achter 't mansvolk aanzit. En dat ik de majoor lastig val.

METTEN: En dat is toch niet waar zeker?

VALERIE: Dat is zeker niet waar. De majoor laat mij niet gerust en houdt Victoire voor de zot. Maar zij ziet dat niet. Zij is smoorverliefd op hem en gelooft al zijn leugens.

METTEN: Amai zeg, kan zo'n azijnvlieg smoorverliefd worden?

VALERIE: En of. 't Is te zien dat ge van 't vrouwvolk niets afkent.

METTEN: Dat kan. Maar smoorverliefd zijn doet mij denken aan een schone blozende malse appel. En als ik Victoire haar gezicht zie denk ik eerder aan een uitgeperste citroen.

VALERIE: En als ge mijn gezicht ziet?

METTEN: Dat van u? Dan zie ik precies een hele fruitkorf waar 't water mij van in de mond komt.

VALERIE: Gij vleier. Gij doet mij honger krijgen.

METTEN: En honger doet eten. (*zet zich naast Valerie in de canapé*) Ik zou u zo maar een kuske op uw wang willen geven.

VALERIE: Niet te rap Metten, daar ben ik nog niet aan toe. Sinds de dood van Jef zaliger, en dat is meer dan tien jaar geleden, heeft geen enkele man mij nog gekust.

METTEN: Dan wordt het hoog tijd om daar verandering in te brengen.

VALERIE: Ik weet het niet Metten. Dat is een stap die ge moet kunnen zetten. En ik weet niet of ik dat al kan.

METTEN: 't Is misschien het proberen waard. En Jef zaliger zal daar niet op reclameren.

VALERIE: Neen, dat zal hij zeker niet doen. Ik hoor het hem al zeggen: "Valerie, gij zijt precies nog altijd dezelfde bange trut van over vijftig jaar. Bij mij heeft het ook twee maanden geduurd voor ik dat eerste kuske kreeg. En dat gaat ge Metten toch zeker niet aandoen".

METTEN: Dat is heel verstandig gesproken van Jef zaliger. Hebt ge die snul, ik bedoel die sukkelaar echt twee maanden laten wachten?

VALERIE: Jazeker, twee maanden. En toen is dat nog niet zomaar vanzelf gegaan. Eerst heeft hij mij plechtig zijn liefde moeten verklaren. En dan om mijn hand vragen. En dan heeft hij mij het eerste kuske mogen geven.

METTEN: Dat moet nu toch allemaal niet?

VALERIE: Waarom niet? Dat zou toch pas romantisch zijn. En 't zou mij doen denken aan Jef zaliger.

METTEN: Ja maar, als ik u een kuske geef moet ge aan mij denken en niet aan Jef zaliger.

VALERIE: Als ik dat maar kan. Ik zal het proberen. Maar toch doen we het zoals vroeger. (*staat recht en draait de opzetel recht naar het publiek*) Wacht, ik zet mij hier. Gij gaat naar uw kamer... ge klopt... ik roep 'binnen'... gij komt binnen... ge blijft aan de deur staan... verklaart uw liefde... en vraagt om mijn hand. En dan komt ge heel stillekes met uw oogskes toe naar voor... en geeft mij een kuske... op mijn wang.

METTEN: Verdomme, als ik dat maar kan onthouden.

VALERIE: Ge probeert het maar. Zo nauw steekt het nu ook weer niet. We maken er een plezant spelleke van.

METTEN: Dan doe ik mee, dan kunnen we eens lachen. Dat zal ons deugd doen. (*staat recht*) Dus ik vertrek nu naar mijn kamer. Ik concentreer mij... ik klop... gij roept 'binnen'... ik kom binnen...

VALERIE: 't Is al goed, vertrek maar. Ik hoor dat gij uw les van buiten kent.

(*Metten gaat af naar zijn kamer. Onderweg repeteert hij zijn les. Valerie zet zich in de opzetel en verheugt zich op de komende gebeurtenissen.*)

Zestiende tafereel: Valerie – Moeder-overste.

(*Moeder-overste komt binnen van linksvoor.*)

MOEDER-OVERSTE: Eh bien, madame Valerie, zit gij hier al te zit?

VALERIE: (*staat recht*) Jawel révérende mère, ik wacht op de rest van het gezelschap.

MOEDER-OVERSTE: Vrouwen moeten niet de eerste zijn. Ga nog maar een beetje naar uwe kamer. En kom maar na de mansvolk.

VALERIE: Maar révérende mère....

MOEDER-OVERSTE: Madame Valerie, ik heb gezegd als ikke spreek, gene maar. Ga naar uwe kamer en ga maar een beetje vlug.

VALERIE: Jawel, révérende mère.

(Valerie gaat naar haar kamer. Ze kijkt angstig naar de deur van Mettens kamer. Moeder-overste zet zich in de opazetel.)

MOEDER-OVERSTE: Eindelijk een beetje rust voor mijne oude knook. Dat hebben ze dik verdiend.

(Moeder-overste geniet zienderogen van het zalige moment van rust.)

Zeventiende tafereel: Metten – Moeder-overste – Valerie.

(Metten klopt op de deur van zijn kamer. Moeder-overste zet zich recht en kijkt rond.)

MOEDER-OVERSTE: Welke zottenkop is hier op ene deur aan het klop?

(Metten klopt langdurig. Moeder-overste hoort van waar het kloppen komt.)

MOEDER-OVERSTE: 't Zijn toch zeker niet waar zeker. Die boer klopt op zijn eigene deur.

METTEN: (*flauw en met hoge stem*) Ik hoor niets.

MOEDER-OVERSTE: (*nabootsend*) Ikke wel. Ik hoor uwe klop.

METTEN: Verkeerd! Gij moet 'binnen' roepen.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten wil met mij ene spelleke speel. Ik zal een keer met hem ene spelleke speel.

METTEN: Hallooo!

MOEDER-OVERSTE: Ja.aaaa!

METTEN: Beginnen we opnieuw?

MOEDER-OVERSTE: Ja, beginnen maar opnieuw.

(Metten klopt opnieuw op de deur.)

MOEDER-OVERSTE: Binnen!

(Metten komt binnen en blijft aan de deur staan. Hij kan de persoon in de zetel niet herkennen.)

METTEN: Dag mijn onschuldig geiteke.

MOEDER-OVERSTE: *(kijkt heel verwonderd)* **Wat belijft u als 't u belijft? Ik ben gene onschuldige geiteke.**

METTEN: Natuurlijk niet, dat 'onschuldig' zullen we maar weglaten zeker, mijn liefste zoeteke.

MOEDER-OVERSTE: **Gaat gij niet een heel kleine beetje te ver?**

METTEN: Bijlange niet. Dit is nog maar een begin. Ik ben stapelzot van u.

MOEDER-OVERSTE: *(slaat een kruisteken)* **Mijne God, diene boer is van mij de zot. Ik heb dat gedacht. Ik heb dat gewist. Ik heb dat gehoopt.**

METTEN: *(begint luidop te lachen)* Gij kunt grappig doen. 't Is precies of ik de supersoer hoor spreken.

MOEDER-OVERSTE: **Ik ben de mère supérieure.**

METTEN: *(lacht nog harder)* Proficiat, ge speelt het geweldig. Als ik niet zeker moest weten dat gij daar zit, zou ik denken dat het die lelijke tang zelf is.

MOEDER-OVERSTE: **Pardon? Een kleine beetje serieus blijf nespä.**

METTEN: Natuurlijk, deze zaak is veel te ernstig. Mag ik u heel nederig om uw hand vragen?

MOEDER-OVERSTE: *(bekijkt haar hand)* **Mijne hand? Wat moet gij met mijne hand?**

METTEN: Ge valt weer uit uw rol. Ik moest u toch om uw hand vragen. Of twijfelt ge nog voor ge die belangrijke stap wilt zetten?

MOEDER-OVERSTE: **Wat voor een babbel babbelt die kwiet? Die wil toch zeker niet met mij ... trouwen?**

METTEN: Voilà, 't grote woord is eruit: trouwen.

MOEDER-OVERSTE: **Ja maar, dat had ik niet verwacht.**

METTEN: Ik dacht nochtans....

MOEDER-OVERSTE: **Gij denken maar, gij denken maar. Oh mijne God.** *(slaat opnieuw een kruisteken.)*

METTEN: Mag ik u misschien toch al dat eerste kuske geven?

MOEDER-OVERSTE: **Ene kuuske? Daar heeft nog nooit ene man mij gekuust.**

METTEN: Lap, de os heeft gekalfd. Jef zaliger ligt in de pataten.

(Valerie komt uit haar kamer en kijkt verbijsterd naar het tafereel dat zich voor haar ogen afspeelt.)

MOEDER-OVERSTE: **Maar éne kuuske kan gene kwaad.**

METTEN: Natuurlijk niet. Ik knijp mijn ogen stijfdicht. En dan kom ik heel stillekes tot bij u en geef u 'éne kuuske...'.

MOEDER-OVERSTE: **Op mijne wang, alleen op mijne wang. Met alle twee uwe en mijne ogen stijfdicht. En tegen niemand vertel..**

METTEN: Op mij kunt ge rekenen. Ik kom.... ik kom.... stillekes... heel stillekes... niet bang zijn.... niet verschieten.

(Terwijl Metten heel stillekes en met gesloten ogen naar moeder-overste gaat tracht Valerie tevergeefs Mettens aandacht te trekken om hem op het misverstand te wijzen. Metten geeft moeder-overste een kus op de wang. Moeder-overste slaakt enkele diepe zuchten, hierin telkens gevolgd door Metten.)

Achttiende tafereel: Moeder-overste – Metten – Valerie.

(Metten staat nog altijd met gesloten ogen rechtop naast de zetel. Moeder-overste ligt, eveneens met gesloten ogen, behaaglijk achterover in de zetel.)

MOEDER-OVERSTE: Wat éne zalige gevoel. Ik heb dat gevoel nog nooit gevoeld.

METTEN: Heerlijk. Dat ik daarvoor zo oud moest worden.

MOEDER-OVERSTE: Ik zweef in de zevende hemel.

METTEN: Vergeet maar niet om terug op aarde te landen.

MOEDER-OVERSTE: 't Was wonderbaar, fantastique. Maar 't mag nooit meer passeer. Nooit meer.

METTEN: Nooit meer? Dat durf ik niet beloven.

MOEDER-OVERSTE: Maar als iemand ons ziet?

METTEN: Dat kan toch geen kwaad. We moeten alleen maar zorgen dat dat venijnig serpent van een supersoer ons niet betrapt.

MOEDER-OVERSTE: *(opent de ogen en kijkt onaangenaam verrast)* Wat belieft! Welk venijnige serpent? Ik ben de mère supérieure en ben gene venijnige serpent.

METTEN: *(opent eveneens de ogen en loopt verschrikt enkele passen opzij)* Miljaar! 't Is waar. Valerie, wat gebeurt er? Wat heb ik nu uitgestoken?

(Valerie komt haastig van op de overloop naar beneden.)

MOEDER-OVERSTE: Valerie? Waarom gij roept die fikkefakmadam?

METTEN: Ik had hier een afspraak met madame Valerie. Zij moest daar zitten.

MOEDER-OVERSTE: Ha zo, gij zijt de zot van die flikkeflooi. Zij is de onschuldige geiteke. En ik zijn de venijnige serpent. Gij stomme boer! Wat durft gij u permitteer? Gij houdt mij voor een grote aap. Ik zijn vernederd, ik zijn gekwetst, ik zijn onteerd, ikke... ikke...zijn bijna verkracht! Sainte Marie, Mère de Dieu, au secours'. De duvel hebben mij verleid.

VALERIE: Révérende mère, ik heb alles gezien. Er is niets gebeurd.

MOEDER-OVERSTE: Wat belieft! Niks gebeurd! Niks gebeurd? Die stomme boer kussen de mère supérieur en gij zeggen 'niks gebeurd'!

VALERIE: Mijnheer Maarten bedoelde het goed. Hij wilde mij een kusje geven. Hij kon toch niet weten...

MOEDER-OVERSTE: Kon niet weet, kon niet weet. Ik kon ook niet weet.

VALERIE: Is allemaal een misverstand. Mijnheer Maarten houdt van mij.

MOEDER-OVERSTE: Hij houdt van u maar geeft mij éne kuuske, de onbeschaamderik.

METTEN: Dat was juist het misverstand, mère super...jeur...jeur. Ik wou madame Valerie mijn liefde verklaren en om haar hand vragen. En haar dan ene kuuske geven.

VALERIE: Want wij willen trouwen.

MOEDER-OVERSTE: Wat belieft, wat belieft? Gij willen trouwen, alle twee?

METTEN: Alleen is nogal moeilijk, vrees ik.

MOEDER-OVERSTE: Daar komt niks van in deze huis, goed compris, niks, niks, niks. Ene liaison tussen éne oude geit en éne afgeleefde bok, dat is een affaire van keskeschiet. Ik zal dat nooit tolereer.

METTEN: Maar mère super-jeur-jeur...

MOEDER-OVERSTE: Niks te maar mijnheer Maarten. Naar uwe kamer en kom nooit meer onder mijne oog te komen.

METTEN: Valerie...

VALERIE: Ga maar Metten.

MOEDER-OVERSTE: En berouw u maar diep over uwe slechte gedraging. En smeeke het Lieve Vrouwke om vergeving of gij zult brand in de hel bij de duvel en krijgen horens en bokkepoot. En nu ... en avant!

METTEN: Ik ben al weg mère supersoeur.

(Terwijl Metten schoorvoetend naar zijn kamer gaat en met verontschuldigende blikken naar Valerie kijkt...)

MOEDER-OVERSTE: En als ge u ooit nog permitteert zo ene folie gij zult vlieg 'à la porte'...zonder pardon ....en met al uwe klik en uwe klak. Goed compris? (als Metten weg is) Madame Valerie met u ik heb nog een dikke ei te pel. Gij zijn de zot van al de mansvolk. Gij draagt u als ene lichtekooi. Gij... gij...

VALERIE: Niet overdrijven, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Ik drijf niets over. Mijnheer Maarten, hij zijn nog gene hele ganse dag in deze huis et voilà, de vlam zijn in de pijp en de vuur zijn aan de brand. Gij kent gene schaamte, niks gene schaamte. Welke vrouw laat zich ene kuus kuus van ene man die zij kent nog geen hele ganse dag.

VALERIE: Ik heb dat niet gedaan, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Gij had wel die slechte intentie. En ik was die onschuldige lam die werd slacht geofferd. Ik zal voorziening tref, madame Valerie. Deze huis is gerespecteerd. Ik zal uwe dochter roep en haar zeg gij hebt verliest uwe verstand en zijt de zot van de boer.

VALERIE: Asjeblijf, révérende mère, laat mijn dochter hier buiten. Zij moet het nog niet weten.

MOEDER-OVERSTE: Zij moet alles weet wat zij moet weet. En nu naar uwe kamer. En blijf maar op uwe kamer. Gij zijt gestraft met ene strenge straf. Vooruit! Vite, vite, vite. En avant marche!

(Valerie gaat naar haar kamer.)

MOEDER-OVERSTE: *(met de handen gevouwen en de ogen gericht naar het beeld van O.L.Vrouw)* **Mijne God, ik heb mij gedraagt als ene zotte zottin. Als dat nog passeert, al mijne respect zijn naar de vaan. Maar ene mens zijn maar ene mens. En ene kuuske zijn maar ene kuuske. En die kuuske van diene boer zijn nog maar mijne eerste kuuske. Ik zal veel moeten bid tot het Lieve Vrouwke en vechten tegen de bekoring van de kwade duivel.**

(Moeder-overste gaat af linksvoor.)

Negentiende tafereel: Sooi – Charelke – Poliet – Metten.

(Sooi dooft het licht op zijn kamer en komt op het toneel. Hij draagt jas en pet. Hij gaat naar de kamer van Charelke en opent de deur op een kier.)

SOOI: Charelke, zijt ge klaar?

CHARELKE: Ik zat al te wachten.

(Charelke komt tot in de deuropening en dooft het licht op zijn kamer. Hij draagt jas en pet.)

SOOI: Weet Gusteke het al?

CHARELKE: Ik heb het hem daarstraks gevraagd. Die was direct akkoord.

SOOI: Roept gij dan Gusteke. Ik roep Poliet.

(Charelke gaat af linksachter. Sooi gaat naar de deur van de kamer van Poliet.)

SOOI: Poliet, komt ge?

(Poliet komt in de deuropening, dooft het licht op zijn kamer en kijkt rond. Hij draagt jas en hoed.)

POLIET: Waar is iedereen? En waar blijft Metten? Hij moet zeker meekomen want het is op zijn kap.

SOOI: Wij zullen hem eens uit zijn kot halen.

(Sooi en Poliet gaan naar de deur van Mettens kamer. Sooi opent de deur op een kier. Intussen komen Charelke en Gusteke op van linksachter.)

SOOI: Hei Metten, we wachten.

(Metten komt in de deuropening.)

METTEN: Ik ga niet mee. Ik heb geen goesting.

SOOI: Hela manneke, niet terugkrabbelen.

POLIET: Beloofd is beloofd.

SOOI: En wie zijn belofte niet vervult

CHARELKE: ... krijgt een bult.

METTEN: Ik weet het, ik weet het. Maar ik heb een verschrikkelijke stommiteit uitgehaald.

SOOI: Daar verschiet ik niet van.

POLIET: Was 't zo erg?

METTEN: Nog erger. Ik heb de supersoer gekust.

CHARELKE-SOOI-POLIET : Wablief!!!

METTEN: Echt waar.

POLIET: Die was zeker nogal verschoten?

METTEN: Maar neen, ze genoot erven. Ze zweefde in de zevende hemel, zei ze.

CHARELKE: Was ze daar maar gebleven.

SOOI: Metten van de Mot wat gaan we met u nog allemaal meemaken. Een boerke van de buiten, dat in heel zijn leven 't vrouwvolk niet gezien heeft, begint in zijn oude dagen nonnekes te kussen.

POLIET: Foei, wat zijn dat voor manieren.

CHARELKE: Seksmaniak!

METTEN: Maar ik dacht dat het Valerie was.

POLIET: Nu is hij nog stekeblind ook.

SOOI: Maar dat is nog altijd geen reden om niet te trakteren.

METTEN: Reden genoeg Sooi. Ge had ze moeten horen, de supersoer. Als gij u ooit nog permitteert zo ene folie, zei ze, dan gij zult vlieg à la porte...zonder pardon... en met al uwe klik en uwe klak. Zo heeft ze het letterlijk gezegd.

POLIET: En nu hebt ge natuurlijk schrik.

METTEN: Nee, ik heb gene schrik. Ik ben alleen maar bang dat dit niet goed zal aflopen.

SOOI: Metten, nu moet ge uw eigen bezig horen. Gij hebt gene schrik maar ge zijt wel bang.

METTEN: Ja maar Sooi, ge moet goed begrijpen.....

SOOI: Ik begrijp alleen maar dat ge een bange schijter zijt.

CHARELKE: Een labbekak.

(Gusteke maakt met de hand het gebaar van schrik hebben.)

POLIET: Die het van schrik in zijn broek doet. En dat voor een vrouwmens.

METTEN: Dat is niet waar.

POLIET: Dat is wel waar. Zeg maar vlakaf dat ge niet durft.

METTEN: Watte? Ik niet durven? Dan kent ge Metten nog niet.

(Metten gaat terug binnen in zijn kamer.)

SOOI: *(van in de deuropening)* Ge hebt toch wel geld bij?

POLIET: En zeker genoeg.

CHARELKE: Wij hebben grote dorst.

(Metten dooft het licht en komt uit zijn kamer. Hij draagt nu jas en pet.)

METTEN: Kom we zijn weg. Ik hoop maar dat ik hier geen spijt van krijg.

(Op één rij na elkaar, stiekem en op de tenen lopend verlaat het gezelschap het toneel. Sooi op gaat op kop, gevolgd door Poliet, Metten, Charelke en Gusteke. Ze vertrekken over de overloop langs de gang rechtsachter.)

Twintigste tafereel: Valerie – Victoire.

(Valerie komt uit haar kamer. Ze blijft op de overloop staan.)

VALERIE: Nog niemand? Gelukkig. Ik kom extra vroeg in de hoop Metten nog even alleen aan te treffen. Maar hij is er nog niet... jammer. *(Valerie verlaat de overloop en komt naar voor)* Als de révérende mère mij nu ziet ben ik nog niet aan het feest. En als ze mijn dochter verwittigt kunnen we het feesten wel vergeten. Ook al zal het dan kermis zijn. *(Valerie gaat tot achter de schildersezal en rommelt wat tussen Gusteke zijn tekeningen.)* Ik zou dat niet mogen doen. Als Gusteke mij moest betrappen zou hij heel kwaad zijn. En hij zou nog gelijk hebben ook. Het is heel achterbaks wat ik nu doe. Maar ik ben heel curieus wat hij altijd schildert. *(Valerie rommelt nog even verder.)* Hela wie is dat hier. *(Valerie neemt een tekening van tussen de papieren.)* Maar dat ben ik. Gusteke heeft mij in het geniep getekend. En zo mooi zeg. Daar moet ik hem voor bedanken. Maar dat gaat niet. Hij mag niet weten dat ik tussen zijn papieren gesnuffeld heb. *(Er klinkt wat geluid vanachter de deur van de kamer van Victoire. Valerie houdt de tekening tegen zich aan, gaat haastig naar de canapé en zet zich neer. Victoire komt uit haar kamer.)*

VICTOIRE: Zit ge weer te lokken?

VALERIE: Lokken? Wie dan wel?

VICTOIRE: 't Mansvolk! Wie anders.

VALERIE: Ik mag hier toch wel zitten.

VICTOIRE: Ge kunt weer niet wachten tot 't mansvolk er is.

VALERIE: Gij toch ook niet.

VICTOIRE. Ik kon dat niet weten.

VALERIE: Ik kon dat ook niet weten.

VICTOIRE: *(komt achter Valerie staan en kijkt over haar schouders)* Wat hebt ge daar vast?

VALERIE: Een tekening.

VICTOIRE: Laat eens zien. *(Valerie toont de tekening. Victoire kijkt aandachtig.)* Maar dat is uwe kop.

VALERIE: Dat hebt ge goed gezien.

VICTOIRE: Wie heeft dat gemaakt? Gusteke?

VALERIE: Wie anders?

VICTOIRE: Gij hebt stiekem in zijn tekenpapier gesnuffeld!

VALERIE: Maar neen. Deze tekening lag helemaal van boven. En daarmee...

VICTOIRE: Hebt ge die maar rap scheef geslagen.

VALERIE: Ik zal die wel terugleggen.

VICTOIRE: Dat zegt gij nu. Omdat ik u betrapt heb. Maar ik ken u wel beter. Gij zijt van uw eerste leugen niet gebarsten.

VALERIE: Victoire, let een beetje op uw woorden hè.

VICTOIRE: En nog iets. Waarom tekent hij juist uwe kop en niet de mijne? Dat vraag ik mij af.

VALERIE: Misschien vind hij mij sympathiek. En u niet.

VICTOIRE: Nee, gij jaagt die sukkelaar over zijn toeren. Zoals gij doet met al het mansvolk, hete genoffel.

VALERIE: (*staat recht*) Uw manieren gij! Ik jaag niemand over zijn toeren.

VICTOIRE: Mijne kop heeft hij toch nog nooit getekend.

VALERIE: Dat zal dan aan uwe kop liggen.

VICTOIRE: Wat wilt ge daarmee zeggen?

VALERIE: Dat hij alleen oog heeft voor een fatsoenlijke kop.

VICTOIRE: Dan heeft hij zich deze keer toch lelijk miszien.

VALERIE: Neen, hij heeft blijk gegeven van een klare kijk, lelijk jaloers roddelwif.

(Valerie gaat kwaad terug naar haar kamer. In het voorbijgaan steekt ze de tekening terug tussen de tekenbladen op de schildersezal.)

VICTOIRE: Ja loop maar weg, gij met uw fatsoenlijke kop. En probeer ook nog fatsoenlijke manieren te krijgen. En 't mansvolk uit uwe kop te zetten als ge denkt dat ge een fatsoenlijke kop hebt, lelijk oud scharminkel.

Eenentwintigste tafereel: Victoire – Hector.

(Hector komt op van rechtsachter. Hij hoort Victoire tekeer gaan.)

HECTOR: Amai Victoire, staat 't kot in brand?

VICTOIRE: Neen, ik sta in brand. Van koleire. Valerie was hier. Ze heeft mij weer beledigd, die snertmadam.

HECTOR: Ha Valerie, die snertmadam. Dat is lelijk oud scharminkel.

VICTOIRE: Ja, dat is ze.

HECTOR: Ze is wel twee jaartjes jonger dan gij.

VICTOIRE: Dat wil niets zeggen. Ik voel mij jonger.

HECTOR: Dat is 't voornaamste. En ze heeft u beledigd?

VICTOIRE: Ja, mijne kop staat haar niet aan.

HECTOR: Dat kan ik goed geloven.

VICTOIRE: Wablief! Scheelt er iets aan mijne kop?

HECTOR: Neenee, in mijn ogen niet. Wel in de ogen van Valerie. Ze is jaloers op u omwille van mij. En ik wil ze niet omwille van u. Dat verdient toch wel een beloningske. *(wijst met de vinger op zijn wang)*

VICTOIRE: Zijt ge weer daar met uw complimenten? Neen, ik zeg neen. 't Is te gevaarlijk. De anderen kunnen ieder ogenblik binnenkomen.

HECTOR: Dat is ook waar. Waar blijven ze?

VICTOIRE: Ik heb nog niemand gezien.

HECTOR: Dedju, ze zullen toch niet?

(Hector gaat naar de kamer van Sooi, klopt op de deur en kijkt even naar binnen.)

HECTOR: Dedju, ze zijn er vandoor.

(Hector gaat naar de kamer van Poliet, klopt op de deur en kijkt even naar binnen. Intussen verknoukelt Victoire zich bij de gedachte alleen te zijn met Hector.)

HECTOR: En zonder mij!

(Hector bestijgt de overloop, klopt op de deur bij Charelke en kijkt even naar binnen. Victoire staat te glunderen.)

HECTOR: En zonder iets te zeggen.

(Hector begeeft zich over de overloop naar Mettens kamer. Victoire wrijft zich de handen van voldoening.)

HECTOR: Ik word kotsmisselijk van dat achterbaks gedoe.

(Hector klopt op de deur van Mettens kamer en kijkt even naar binnen. Victoire is in de wolken.)

HECTOR: Dat ze wachten, de heimelijke paljassen. Deze keer vliegen ze tegen de lamp.

VICTOIRE: Is alleman weg? *(Biedt uitnodigend haar wang aan)* Dan kunnen we misschien nu?

HECTOR: Zijt gij nu daar met uw complimenten? Nee, ik zeg neen! De smeerlappen, ze zijn alleen op de lappen. Maar ik zal ze erbinnen lappen. *(gaat af rechtsachter)*

VICTOIRE: *(jammerend)* Dat zijn nu mannen zie. Als ze willen en niet mogen, willen ze niet als ze wel mogen. Ge kunt er kop noch staart aan krijgen. Al maar goed dat ik nooit getrouwd ben. En dat er nog nooit een man bij mij in 't bed is gekropen. *(gaat naar haar kamer.)*

Tweeëntwintigste tafereel: Moeder-overste – zuster Birgit.

(Moeder-overste en zuster Birgit komen binnen van linksvoor.)

MOEDER-OVERSTE: Tiens, hier zit niemand meer te zit.

ZUSTER BIRGIT: En 't is nog zo vroeg.

MOEDER-OVERSTE: Ze liggen al in hun bed te lig.

ZUSTER BIRGIT: Nu al? Dat is niet normaal.

MOEDER-OVERSTE: Vergeet maar niet zuster, ze zijn oud en versleet en heel rap moe.

ZUSTER BIRGIT: Zo oud en versleten zijn ze nu ook weer niet. En ze zijn nog goed te been. en rap met hun handen als ge niet oppast.

MOEDER-OVERSTE: Maar ge ziet toch dat ge niets ziet.

ZUSTER BIRGIT: Ik zie wat ik zie.

MOEDER-OVERSTE: En dat is?

ZUSTER BIRGIT: Dat ik inderdaad niets zie. En dat staat mij niet aan.

MOEDER-OVERSTE: 't Is toch stil.

ZUSTER BIRGIT: Veel te stil.

MOEDER-OVERSTE: Ik denk, zij slapen al hunne slaap. Om zeker te zijn wij zullen luister aan de deur.*(Moeder-overste luistert bij Sooi en Poliet; zuster Birgit bij Metten en Charelke. Dan komen ze terug naar voor.)* **Zij slapen hunne slaap als kleine marmot en snurken geen enkele snurk. Oude mens zijn als kleine kind zuster, heel onschuldig maar van tijd ook hele slim. En daarom wij moeten zijn op onze hoed of zij speel met onze voet. Doof maar een beetje het licht. Het was vandaag een zware dag. Wij moeten een goede rust rust, want morgen er wacht een zeer moeilijk en ondankbare taak.**

(Moeder-overste en zuster Birgit gaan af linksvoor. Zuster Birgit dooft tijdens het afgaan het licht van de luster. Enkel de muurlampjes branden nog en zorgen voor een schemerig maar toch behoorlijk licht. Met sfeermuziek wordt enige tijd overbrugd.)

Drieëntwintigste tafereel: Sooi – Metten – Charelke – Poliet – Victoire – Valerie – Hector – Gusteke – moeder-overste – zuster Birgit.

(Sooi loert om de hoek rechtsachter.)

SOOI: *(zingt gedempt)* Oh Margarietje....

POLIET: Mijne hond die heeft geen pietje.

METTEN: Ssssstttt.....

(Het vijftal komt op het toneel. Sooi gaat voorop, gevolgd door Poliet, Metten, Charelke en Gusteke. Aan hun manieren en aan hun kleding is duidelijk te zien dat ze alle vijf flink aangeschoten zijn.)

SOOI: Oh Marjoleine.....

POLIET: Mijne hond die pakt konijnen.

METTEN: Zwijgen verdomme, ge gaat iedereen wakker maken.

CHARELKE: Metten waar is die fles?

METTEN: Die heb ik in de keuken weggestopt voor Stien.

CHARELKE: Kom, we gaan ze halen en maken ze leeg.

SOOI: Hier blijven! Wij kruipen in onze nest.

POLIET: Ik ben nog niet moe.

CHARELKE: Ik ook niet.

(Gusteke schudt ook van 'neen').

CHARELKE: Ik haal de fles en wij twee drinken ze leeg, hè Gusteke.

(Gusteke knikt van 'ja').

POLIET: Dan doe ik ook nog mee.

SOOI: Ik ook. Ik blijf solidair.

METTEN: Mensen zijn ge zot geworden. Dat was niet de afspraak. Ik zou in 't dorp trakteren. En niet hier. Als de supersoer ons betrapt ben ik de klos. En dan kan ik het hier wel vergeten.

SOOI: Ge hebt gelijk Metten. 't Is goed geweest. We stoppen ermee voor we tegen de lamp lopen.

METTEN: Allee, toch nog iemand die zijn verstand gebruikt.

POLIET: Vooruit dan maar. Iedereen naar zijn bed. En morgen mondjes dicht.

SOOI: Niks gehoord, niks gezien, niks gebeurd, niks geschied

(Metten, Sooi, Poliet en Gusteke gaan heel behoedzaam en duidelijk beschonken naar hun kamer. Charelke zet zich op de rand van de canapé.)

CHARELKE: Charelke is zat. Zo zat als een kanon. *(Hij kijkt in de zaal en begint onbedaarlijk te lachen.)* Ik hoop dat ik mijne nest nog kan vinden. *(Hij komt in het midden van het toneel staan met het aangezicht naar het publiek en steekt de rechterarm omhoog.)* De deur aan de rechtse kant, daar is 't.

(Charelke wijst naar de kant waar volgens zijn berekening de deur van zijn kamer is. Zwaar bedronken gaat hij af in de verkeerde richting en gaat binnen in de kamer van Victoire. Het blijft even doodstil. Dan horen we een akelige, door merg en been snijdende gil.)

VICTOIRE: Aaaaaaaaaaaaaa!!!!!!!!!!!! Helluuuuuuuuuppppppp!!!! Een dief!!! Een inbreker!!!! Een bandiet!!!! Een vent in mijn bed!!! Buiten!!! Eruit!!! Verkrachter!!! Smeerlap!!!!

(De deur vliegt open. Victoire in nachtgewaad, duwt Charelke, in onderbroek, naar buiten en werpt hem zijn kleren achterna. Charelke scharrelt zijn kleren samen en zet zijn bril en hoed op. Hij probeert zijn broek aan te doen en levert hierbij een heroïsche strijd met zijn bretellen. Opgeschrikt door het lawaai komen de andere gasten, eveneens in nachtgewaad, nieuwsgierig kijken.)

VICTOIRE: Hij kroop bij mij in 't bed, de viezerik. Hij wilde mij verkrachten, de vulgaire vrouwenzot.

SOOI: Dan was hij zeker aan 't slaapwandelen.

POLIET: Anders zou hij dat nooit doen. Toch zeker niet bij u.

(Moeder-overste en zuster Birgit, beiden eveneens in nachtgewaad, komen van linksvoor binnengestormd.)

MOEDER-OVERSTE: Wat passeert? Is er vuur? Is er vlam?

CHARELKE: *(wijst naar Victoire)* Zij is vuur en vlam.

VICTOIRE: *(wijst naar Charelke)* Hij zat bij mij in bed, révérende mère. De vuilap wilde mij misbruiken, ontëren, verkrachten, mij, op mijne leeftijd, bijna tachtig en nog altijd een kuise maagd.*(begint te wenen)*

SOOI: Charelke jong, daar zou ik nog niet eens durven aan denken.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Charles ik kan niet geloof wat mijne oren hoor.

CHARELKE: Révérende mère, ik ook niet.

MOEDER-OVERSTE: Gij zijn toch gene zotte zot?

HECTOR: Eerder een zatte zot.

MOEDER-OVERSTE: Zijn hij ene zatte lap?

HECTOR: En hij niet alleen vrees ik.

(Poliet, Sooi en Metten komen dreigend in de richting van Hector. Gusteke volgt hun voorbeeld. Deze herpakt zich.)

HECTOR: Allee, denk ik.... dacht ik. Ik kan mij natuurlijk vergissen.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Charles, ik eis ene explicatie.

CHARELKE: Dat dacht ik al.

MOEDER-OVERSTE: Hoe komt gij op de kamer van madame Victoire te koom?

CHARELKE: Als ik dat maar wist. Van deur vergist.... denk ik.

MOEDER-OVERSTE: Mais bon Dieu, daarom gij moet nog niet kruip in hare bed.

CHARELKE: Daar stond geen ander.

MOEDER-OVERSTE: Maar madame Victoire, zij ligt toch zelf in hare bed.

CHARELKE: Had ik dat maar geweten.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Charles, gij moet u schaam met éne grote schaam. Ik zal u sanctioneer met éne zware sanctie. En kom nu van onder mijne ogen te koom. En rap maar een beetje rap.

(Charelke wil opnieuw langs de verkeerde kant weggaan. Moeder-overste grijpt hem vast.)

MOEDER-OVERSTE: Par ici, espèce de vagabond, naar uwe eigene kamer. En kruip in uwe eigene bed.

CHARELKE: Was ik weer verkeerd? Ziet ge wel dat het niet moeilijk is om u te vergissen.

VICTOIRE: En morgen zult ge u komen excuseren of ik blijf geen dag langer onder dit dak.

HECTOR: Maar Victoire, het ergste is toch niet gebeurd.

METTEN: 't Is daarvoor dat hij zich moet excuseren.

SOOI: Ge had beter niet geroepen, madame Victoire. Zo een kans krijgt ge misschien nooit meer.

VICTOIRE: Ge zijt allemaal dezelfde vieze vuile venten. Een man is en blijft een man. En de eerste goeie moet nog geboren worden.

HECTOR: Ja maar Victoirke, en ik dan?

VICTOIRE: Gij zijt geen haar beter gij.

HECTOR: Ja maar, Victoirke toch.

VICTOIRE: Ik wil nooit gene man meer zien.

(Victoire gaat wenend binnen in haar kamer. De gasten roepen haar met veel leedvermaak na.)

SOOI: Dan moet ge uw ogen dichtknijpen.

METTEN: Of 't licht uitdoen.

POLIET: Of helemaal onder de dekens kruipen.

SOOI: Met Charelke.

MOEDER-OVERSTE: Silence... dat volstaat. Er zijn al een kot in de nacht. Allemaal rap in uwe bed en slaap uwe slaap. Morgen wij zullen ons zien en spreek. Want ik heb de impressie hier passeer abominabele chose die niet zijn getolereerd. En avant marche.

(Iedereen druipt af naar zijn kamer.)

MOEDER-OVERSTE: Zuster, ik zijn zwaar getreft van binnen. Wij denken zij slapen als kleine marmot. Mais non, zij doen als dikke zot.

ZUSTER BIRGIT: Ik had zo een voorgevoel, révérende mère. Het was veel te stil.

MOEDER-OVERSTE: Maar kruipen met een vrouw in bed.

ZUSTER BIRGIT: Is heel stout maar heel pikant. Dat had ge zeker niet verwacht van ons Charelke?

MOEDER-OVERSTE: Nu ik begrijp waarom hij zijn een 'warme' bakker. Maar om te kruip bij madame Victoire, daarvoor hij moet zijn 'een hele warme'.

ZUSTER BIRGIT: 't Zijn allemaal mensen, révérende mère. En dan kunt ge u aan alles verwachten.

MOEDER-OVERSTE: Zijn exact zuster. Als die kleine Charles zijn groot in de liefde, de zure citroen zijn misschien een rijpe appel. Kom we zoeken een nieuwe slaap. De morgen zal vroeg zijn.

(Moeder-overste gaat samen met zuster Birgit linksvoor af.)

DOEK

D E R D E   B E D R I J F

Vierentwintigste tafereel: Moeder-overste – Valerie - Petra

(De volgende morgen. Moeder-overste komt op linksvoor, samen met Petra, de dochter van Valerie. Deze laatste draagt een aktetas, heeft weinig tijd en is zichtbaar verveeld met de hele situatie.)

MOEDER-OVERSTE: Wees welgekoom, mevrouw Wagemans. Zet u maar en wees gezeten. Haal ik u een drank om te drink?

PETRA: Het hoeft echt niet, révérende mère supérieure. Wilt u mijn moeder zeggen dat ik er ben?

MOEDER-OVERSTE: Natuurlijk mevrouw, ik zal uw moeder roep. 't Zijn toch een spijtige ding dat dit moet passeer, nietwaar mevrouw?

PETRA: Ik betreur het ten zeerste, révérende mère. Ik sta ervan versteld. Dit had ik nooit durven denken.

MOEDER-OVERSTE: Ik begrijp u, mevrouw Wagemans, ik begrijp u. Gij moet maar denk, oude mens zij zijn ook mens. En ene vrouw blijft ene vrouw, weet ge wel. En somtijds zij zijn de zot van de man.

PETRA: Maar dit is toch ongehoord. Op haar leeftijd en dan nog willen trouwen. En met een boer nog wel.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn juist mevrouw. Ene zottigheid zijn ene zottigheid en kan men pardonner. Maar trouwen, ha non, dat zijn een andere ding. En pas op hè mevrouw, zij kennen mekaar nog gene hele ganse dag en zij geven al éne kuuske. Dat zijn ene sexuele misdraging die zijn niet gepermitteerd in deze gerespecteerde huis.

PETRA: Ik begrijp u, révérende mère. Wilt u mijn moeder nu maar zeggen dat ik er ben?

MOEDER-OVERSTE: Natuurlijk mevrouw, ik zal uw moeder roep.

(Moeder-overste gaat naar de kamer van Valerie en opent de deur. Intussen heeft Petra haar aktetas neergezet en loopt zenuwachtig op en neer.)

MOEDER-OVERSTE: Madame Valerie, er zijn bezoek. Wilt u een beetje koom asjeblijf.

(Valerie komt in de deuropening en kijkt rond.)

VALERIE: Oh Petra, gij zijt het. Wat een verrassing. *(Valerie gaat naar Petra en zij geven mekaar een formele zoen.)* Ik ben zo blij dat ik u zie.

PETRA: Is het waar mama, zijt ge echt blij?

VALERIE: Natuurlijk Petra, als gij van uw kostbare tijd opoffert om mij te bezoeken, dan...

PETRA: Zeg dat wel, mijn kostbare tijd, die ik opoffer omdat gij hier stommiteiten uithaalt.

VALERIE: Stommiteiten! Welke stommiteiten?

MOEDER-OVERSTE: Madame Valerie, uwe dochter weet alles over uwe liaison met die boer. Doe maar niet of gij niet weet wat gij weet.

PETRA: Mamaa, hoe haalt ge het in godsnaam in uw hoofd?

VALERIE: Dat is niet moeilijk kind. We leven hier wel op ons eigen kleine eilandje. Maar we leven nog. En wat genegenheid, en tederheid, en bezorgdheid voor mekaar kan zo'n deugd doen in onze oude dag.

PETRA: Maar ik stuur u toch drie keer per jaar een doosje pralines.

VALERIE: "Met veel liefs en de beste groeten", zeven woorden in aller haast neergekrabbeld op een naamkaartje van advocate Petra Wagemans. Drie keer per jaar, eenentwintig woorden om uw genegenheid, uw tederheid en uw bezorgdheid voor uw moeder uit te drukken. 't Is echt niet veel Petra.

PETRA: Maar ge weet toch...

VALERIE: Dat ge het zo druk hebt? Natuurlijk weet ik dat. En ik tracht het te begrijpen.

PETRA: Gelukkig. Dan is hiermee uw zotte kuur van de baan, hoop ik.

VALERIE: Wat bedoelt ge?

PETRA: Wel, uw verhouding met die boer. Daar wordt nu toch wel een punt achter gezet?

VALERIE: Hoe komt ge daarbij? Metten en ik.....

MOEDER-OVERSTE: Madame Valerie, zeg maar "mijnheer Maarten".

VALERIE: Metten en ik, wij voelen veel genegenheid voor mekaar. Wij vullen mekaars dagen.

MOEDER-OVERSTE: Met éne kuuske! Ha non, madame Valerie, dat kan ik niet tolereer.

PETRA: Mamaa, ik wil dat gij die affaire uit uw hoofd zet.

VALERIE: Maar zij zit al in mijn hart, Petra. En wat in het hart zit, gaat niet meer uit het hoofd.

PETRA: Wat zou papaa zaliger zeggen moest hij nog leven? Hebt ge daaraan al gedacht?

VALERIE: Moest papaa nog leven dan zou ik nu met hem gelukkig zijn in ons eigen huis. Dan zou 'Zegen der jaren' voor mij heel wat anders betekenen dan een rusthuis.

MOEDER-OVERSTE: Madame Valerie, gij geniet in de "Zegen der Jaren" van een excellente verzorging. Gij hebt op tijd uw eten te eet en uwe slaap te slaap. Gij hebt recreatie, kunnen lees, schrijf en spreek met de andere pensionaires. En als ge wilt een serieuze babbel, ge kunt met mij een babbel babbel.

VALERIE: Of "een dikke ei pel", als ik niet in het rijtje loop.

MOEDER-OVERSTE: Bien sûre, madame, een beetje discipline zijn vereist.

PETRA: (*vleierend*) Mamaa, laat ons een goede afspraak maken. Ge zet die boer uit uw hoofd en we vergeten de hele zaak.

VALERIE: Dat kan ik niet, Petra. Probeer mij toch te begrijpen. Metten betekent voor mij nog wat levensvreugde. Papaa zaliger zou mij dat zeker gunnen. Hij zou daar zelfs blij om zijn.

MOEDER-OVERSTE: Mevrouw Wagemans, gij hoort uw moeder zijn van haar zinnen van boven van binnen. (*tikt tegen het voorhoofd*) Zij blijft de zot van de boer. Geen kruid zijn gewast. Haar verstand zijn naar de vaan.

PETRA: Ik vrees het, révérende mère. Zij is zich blijkbaar niet meer bewust van haar daden. Als er geen beterschap komt zie ik mij verplicht haar naar een instelling over te brengen.

VALERIE: Petra, dat meent ge niet. Dat kunt ge niet doen.

MOEDER-OVERSTE: Uwe dochter doet hare plicht, madame Valerie. Zij zijn hele bezorgd over uwe wellezijn.

VALERIE: Petra toch! In Gods naam.

PETRA: Gij hebt het gehoord, mamma. Het ligt geheel aan uzelf.

MOEDER-OVERSTE: Madame Valerie, ga nog maar een beetje met uwe dochter op uwe kamer. Dan ge kunt saam nog een gesprek spreek onder vier ogen. Misschien vindt ge toch nog uwe verstand.

PETRA: Laat ons hopen. Kom mamma, toon mij eens hoe schoon ge hier woont.

(Petra neemt haar aktetas. Samen met Valerie gaat ze naar de kamer van Valerie.)

Vijfentwintigste tafereel: Moeder-overste – Metten.

(Metten komt uit zijn kamer met beide handen aan zijn hoofd. Wanneer hij moeder-overste ziet wil hij haastig terug naar zijn kamer.)

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten, gij moet niet wegloop van mij. Kom liever maar een beetje met mij.

(Metten komt terug, duidelijk niet op zijn gemak.)

METTEN: Goede morgen, révérende mère super-jeur.

MOEDER-OVERSTE: Ook een goede morgen, mijnheer Maarten. Maar de morgen, hij zijn niet goed. Gij hebt mij een dikke ambras gebracht. Ik zijn zeer kwaad over wat zijn gepasseerd.

METTEN: Ik weet het, mère super-jeur. Gij moet mij verontschuldigen voor dat 'éne kuuske', dat per vergissing op uw wang terecht kwam.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten, gij moet niet pardonneer voor dat éne kuuske. Gij moet pardonneer voor de vergissing.

METTEN: Ik begrijp niet wat u bedoelt, mère super-jeur.

MOEDER-OVERSTE: Gij begrijpt niet? Gij begrijpt hele goed. Maar gij doet of gij zijn éne dikke dommerik. Maar ik zeg u ene ding . Die affaire met madame Valerie zijn gedaan, afgeloop, fini.

METTEN: Dat ligt aan madame Valerie.

MOEDER-OVERSTE: Neen, dat ligt aan mij en aan u. Hare dochter zijn bij haar. Als zij blijft van u de zot en zich niet kan gedraag, zij zal vlieg. Ene zotte zottin zonder verstand hoort in ene zottenhuis en niet in deze rusthuis.

METTEN: Mère super-jeur, madame Valerie heeft zeker zoveel verstand als....

MOEDER-OVERSTE: Gij zelf, wilt ge zeg? Dat zijn zeer weinig, mijnheer Maarten en volstaat niet om te rust in de "Zegen der Jaren". Want als gij nog doet wat ge

doet, gij zult ook vlieg, terug naar uwe cochon en uwe koebeest. Goed gesnappen?

METTEN: Jazeker, mère super-jeur, goed gesnopen.

(Moeder-overste loopt kwaad af linksvoor.)

METTEN: De supersoer is lelijk op hare teen getrapt. Ik denk dat die zot staat van mij. God Lieve Heer, laat het asjeblief niet waar zijn. *(Terwijl Metten dit zegt slaat hij enkele kruistekens.)* Maar ze heeft echt genoten van dat kuske, haar eerste 'kuuske'. Misschien is dat wel normaal als ge daar zestig jaar moet op wachten. En als ge er dan moet achterkomen dat het voor een ander bedoeld was. Ge zou voor minder onder de voeten zijn.

(Metten zet zich moedeloos in de opazetel.)

Zesentwintigste tafereel: Metten – Hector.

(Hector komt binnen van rechtsachter op de overloop.)

HECTOR: Zie eens wie daar zit, mijnheer Maarten, onze herenboer. Of zal ik ook maar Metten zeggen? Of keuterboerke?

METTEN: Zeg wat ge wilt, het interesseert mij niet.

HECTOR: Allee zeg, precies kop in. Wat scheelt er? Een kater, voilà dat komt ervan. Er heimelijk vandoor trekken en op de lappen gaan, liefst zonder mij natuurlijk. Het zou mij niets verwonderen moest de révérende mère erachter komen. Of is er nog wat anders aan de hand?

METTEN: Dat zijn uw zaken niet.

HECTOR: Wacht, nu weet ik het. Tegenslag in de liefde. Ge hebt de bons gekregen van madame Valerie.

METTEN: Dat zou u goed uitkomen hè. Dan hebt ge ze voor u alleen.

HECTOR: Valerie voor mij alleen? 't Is te zien voor wat. Voor een plezierke? Heel graag. En als ik de kans krijg zal ik ze pakken. Maar voor een vaste relatie? Neen jong, daar denk ik zelfs niet aan. Daarvoor zijn we te oud. Die tijd is voorbij.

METTEN: Denkt ge dat? Weet ge, met Valerie... ik dacht zo... ik heb altijd hard gewerkt op mijn boerderij. En nooit een vrouw gekend, en...

HECTOR: In de varkensstront geroerd wilt ge zeggen. En een klets van een koestaart rond uw oren gekregen als ge de uier van dat beest zat leeg te sipsappen. En nu wilt ge een dame als Valerie versieren. Dat laat ge beter aan mij over. Dus zet dat maar uit uwe kop... boerke.

METTEN: Een eerlijke boer is beter dan een onbetrouwbare vrouwenzot.

HECTOR: Hela, let op uw woorden gij. Ik een vrouwenzot? Ja, ik heb de vrouwkes altijd heel graag gemogen. En nu nog. Ik heb er mij altijd heel graag mee geamuseerd. En nu nog. Ik pak wat ik kan. Ook al is er hier weinig van dat soort speelgoed voorhanden. Maar onbetrouwbaar? Pas op hè vriend. Als officier heb ik trouw gezworen aan vorst en vaderland. En ik heb den oorlog meegemaakt.

METTEN: Ja? En hard gevochten om de vijand tegen te houden?

HECTOR: Hard gevochten? Dat is wat anders. Ik heb wel mijn plicht gedaan. Maar tegen de overmacht valt niets te beginnen. Dan is voorzichtigheid geboden. En kunt ge u beter op tijd terugtrekken.

METTEN: Als ik van u was zou ik dat nu ook maar doen.

HECTOR: Wat wilt ge daarmee zeggen?

METTEN: (*staat dreigend recht*) Dat ge nu ook beter voorzichtig kunt zijn. Want als ge Valerie nog éne keer lastig valt, ga ik u een pak slaag verkopen zoals ge er bij den troep nooit één gekregen hebt. (*brult*) D'accord major Hector Habort!!!

HECTOR: (*staat eveneens recht. Beide mannen staan als kemphanen tegenover elkaar.*) Zeg eens, wie denkt ge wel dat ge zijt, strontboerke.

METTEN: Ikke? Ik ben Maarten Motmans, jonkman, sedert gisteren herenboer op rust in de "Zegen der Jaren".

HECTOR: Als ge niet oppast zou dat wel eens rap kunnen veranderen.

METTEN: Het enige wat kan veranderen is het woord 'jonkman'. En dat hangt alleen van Valerie af. En nu van onder mijn ogen, verdediger des vaderlands. Want er is hier een nieuwe oorlog in de maak. En tegen die vijand valt er ook niks te beginnen, als ge dat maar weet. Dus...neem maar rap uw voorzorgen dat ge u op tijd kunt terugtrekken.

HECTOR: Pas maar goed op gij, dat ik u niet op uw patattenveld parachuteer tussen de coloradokevers. Of op uwe stinkende mesthoop, waar ge thuishoort, lelijke boer!

METTEN: Waar hoor ik thuis, majoorke van mijn voeten?

HECTOR: Hela, hela, boerke, kalm blijven hè. Of ik ga mij kwaad maken zulle.

METTEN: Hela hela majoorke, van onder mijn ogen gij. Of ik ga mij kwaad maken zulle.

(Metten komt dreigend opzetten. Hector haast zich af rechtsachter, achternagezeten door Metten, die even mee afgaat.)

Zevenentwintigste tafereel: Valerie – Petra – Metten.

(Valerie en Petra komen uit Valerie's kamer.)

PETRA: Mamaa, ik hoop dat ons gesprek duidelijk was.

VALERIE: Heel duidelijk, Petra.

PETRA: Beloof me dan dat die flauwe komedie met die... hoe heet hij ook weer?

VALERIE: Metten.

PETRA: Met die Metten voorbij is.

VALERIE: Ik beloof alleen dat ik er zal over nadenken.

PETRA: Maar mamaa, ge gaat u toch niet verlagen om met een boer te trouwen.

METTEN: (*is intussen opgekomen van rechtsachter en heeft ongezien een gedeelte van het gesprek gehoord.*) Wat is er verkeerd aan een boer?

VALERIE: Oh Metten, we hadden u niet gezien. Petra, wilt ge misschien kennis maken. Als ge Metten kent, zult ge heel anders over hem denken. Metten dit is mijn dochter, advocate Wagemans.

METTEN: (*wil Petra de hand reiken*) Dag madam de advocaat.

PETRA: (*negeert Mettens hand*) Ik heb er geen behoefte aan om kennis te maken met een lompe onbeschofte boer.

VALERIE: Petra toch.

METTEN: Laat maar zitten Valerie. Dat ik een boer ben, daar ben ik fier op. En dat ik te 'lomp' ben om linke advocatenstreken te bedenken, dat weet ik. Maar als madam denkt dat haar manieren beschaafd zijn, dan verkies ik mijn onbeschofte boerenmanieren.

PETRA: (*zet haar aktetas met een smak op de grond*) Ik eis dat gij mamaa met rust laat.

METTEN: Als 'mamaa' dat vraagt zal ik dat zeker doen.

PETRA: Ge gaat mij verplichten haar in een instelling te plaatsen.

METTEN: Maar dat zal niet waar zijn.

PETRA: Neen? Wie gaat er mij tegenhouden? Gij misschien? **Ik** draag de zorg voor mijn moeder.

METTEN: Een rare manier om zorg te dragen als ge 't mij vraagt. Ja, uw moeder heeft een dak boven haar hoofd, dat is waar. En een bed om in te slapen. En ze krijgt ook op tijd te eten. En als mamaa tijd vind komt ze drie keer per jaar op bezoek en dan brengt ze zelfs een dozeke pralines mee. En haar geweten is gerust. Ze heeft haar plicht volbracht.

PETRA: Ik vraag mij inderdaad af wat een oud mens nog meer nodig heeft?

METTEN: Dat zal ik u eens rap vertellen madam. Een klein beetje liefde, dat heeft een oud mens nodig. En van tijd tot tijd een hartelijk woordje en wat genegenheid. Als ge een oud mens laat voelen dat ge haar nog nodig hebt en dat ze gene last is die ge uit verplichting meezeult, dan weet ze dat ze er nog bij hoort. En dat te weten kan zo'n deugd doen. Maar ja, wat ik u vertel is allemaal boerenwijsheid. En dat staat zeker niet te lezen in uw dikke wetboeken, madam de advocaat? Nee, daar staat alleen in hoe ge procedurefouten moet verzinnen en lepe advocatenstreken uit uw hoed moet toveren om gangsters en bandieten uit de bak te houden. Foei madam.

VALERIE: Zo is het Petra. Gelijk Metten het zegt, zo is het.

PETRA: Mamaa, ik heb de preek van die boer niet nodig. En ik verwittig u. Uw zotte kuren zijn voorbij. Ge gaat u gedragen, allebei. Of ik zal maatregelen nemen. En dat hebt ge dan enkel en alleen aan uzelf te danken en aan uw fameuze 'herenboer'.

METTEN: En aan welke maatregelen had madam zoal gedacht?

PETRA: Dat zal ik u eens klaar en duidelijk vertellen. Ofwel zorg ik er voor dat gij hier buiten vliegt. Ofwel haal ik mamaa hier weg.

METTEN: Ge moest eens durven.

PETRA: Wablief! Ik niet durven! Dan gaat ge mij leren kennen, lelijke lompe boer.

VALERIE: Petra toch, wat zegt ge allemaal.

PETRA: Ik zeg wat moet gezegd worden. *(neemt haar aktetas op)* En nu ben ik weg. Ik zal straks nog even informeren bij de mère supérieur. Of ge tot rede zijt gekomen. Of dat maatregelen zich opdringen. En gelieve haar mijn groeten over te maken. Ik heb geen tijd meer te verliezen.

(Petra gaat af linksvoor.)

Achtentwintigste tafereel: Valerie – Metten.

METTEN: Amai, dat was heftig.

VALERIE: Zo ken ik ons Petra niet.

METTEN: Ik vrees dat ik de zaak helemaal heb verbrod.

VALERIE: Ge moet uzelf niets verwijten Metten. Ge hebt niets verkeerd gezegd of gedaan.

METTEN: Uw dochter denkt daar wel anders over.

VALERIE: Zij is overstuur. Ge moet het haar maar vergeven.

METTEN: Misschien zijn we te hard van stapel gelopen.

VALERIE: En dan dat misverstand met de mère supérieure. Zij is de schuld van alles.

METTEN: Ja, dat heeft de deur dichtgedaan. Ik zou mezelf wel tegen mijne lompe stomme kop kunnen slaan.

VALERIE: Ge kon toch niet weten dat zij daar zat.

METTEN: Ik had dat moeten weten. En we hadden haar in de waan moeten laten dat dat 'éne kuuske' voor haar was. Dan was er niets gebeurd.

VALERIE: Denkt ge dat?

METTEN: Daar ben ik zeker van. "Ge moet niet pardonneer voor dat éne kuuske", zei ze. "Ge moet pardonneer voor de vergissing", zei ze.

VALERIE: Metten, wat moeten we toch doen?

METTEN: Rustig blijven, Valerie. En eens heel goed nadenken, dat zal 't beste zijn. En doen of we ze hun goesting geven. Intussen blijven we heel goede vrienden. En als de kans zich voordoet, knijpen we de katjes in het donker.

VALERIE: Gij oude deugniet.

METTEN: Wablief? Een deugniet, dat ben ik. Maar oud? Ge zult straks wat anders ondervinden. *(knijpt Valerie zachtjes in haar wang)*

VALERIE: Voorzichtig maar, ze moest eens binnenkomen. Wat een bewogen morgen. Ik ga naar mijn kamer om te rusten.

METTEN: Tot straks Valerie. Kop op. We redden het wel.

(Valerie gaat naar haar kamer. Metten zet zich neer uiterst links in de canapé.)

Negenentwintigste tafereel: Metten – Sooi.

(Sooi komt uit zijn kamer. Zijn gelaatsuitdrukking wijst op een zware kater. In tegenstelling tot Metten draagt hij wel zijn vest maar zonder das.)

SOOI: Miljaar mijne kop. Ik ga sterven. Als ik de avond haal heb ik geluk gehad. (*bemerkt Metten*) Ha Metten, hoe is 't met uwe bol? De mijne staat op springen.

METTEN: Daar is de mijne nog te stom voor.

SOOI: Dat weet ik. (*zet zich uiterst rechts in de canapé*) Wat hebt ge nu weer uitgehaald? Vooruit met de geit, spreek uwe biecht. Ik zal u de absolutie geven als ik nog leef.

METTEN: De dochter van Valerie is hier geweest. De supersoeur heeft haar doen komen.

SOOI: Dat is niet schoon van haar. Maar 't is te begrijpen. Gij moest dat mens ook zo nodig kussen. En dan zeggen dat het voor een ander bedoeld was. Dat is toch het grootste affront dat ge een vrouw kunt aandoen.

METTEN: Maar kunt ge nu zoiets geloven? En dat van de supersoeur.

SOOI: Ja Metten, 't is ook maar een mens. En 't vlees is zwak jong, dat geldt voor iedereen.

METTEN: Stommerik dat ik ben.

SOOI: Dat hebt ge al gezegd, ge valt in herhaling. Maar die dochter, wat zegt die van heel die affaire?

METTEN: Dat het moet gedaan zijn tussen Valerie en mij. Of dat zij haar anders in een gesticht zal stoppen.

SOOI: Heb zo maar een dochter.

METTEN: Ik heb madam de advocaat eens goed mijn gedacht gezegd.

SOOI: Dat was 't stomste wat ge kon doen. En wat gaat er nu gebeuren?

VALERIE: Ik heb met Valerie afgesproken om de zaak te laten rusten tot iedereen gekalmeerd is.

SOOI: Dat is goed. Ge hebt dan toch verstand.

METTEN: En om de katjes in 't donker te knijpen als de kans zich voordoet.

SOOI: Neen, ik ben mis. Ge hebt helemaal geen verstand.

(*We horen moeder-overste en zuster Birgit praten aan de deur linksvoor.*)

MOEDER-OVERSTE: Zuster Birgit, we moeten begin met de verzorging.

ZUSTER BIRGIT: Jazeker, révérende mère, ik kom zo dadelijk.

METTEN: Miljaar, de supersoeur, ik ben de pijp uit.

(*Metten vlucht naar zijn kamer.*)

SOOI: Niet gaan lopen, Metten. Ik ben ook niet op mijn gemak bij dat gefrustreerd vrouwmens.

Dertigste tafereel: Moeder-overste – Sooi – Charelke.

(*Moeder-overste komt binnen van linksvoor.*)

SOOI: (*staat eerbiedig recht en is heel onderdanig*) Goede morgen, révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: *(kortaf)* Goede morgen, mijnheer François. Waar zijn die andere pensionnaires? Liggen zij nog in hun bed te lig? Het uur zijn toch laat genoeg.

SOOI: Misschien zijn ze ziek, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Of zijn ze zat. Welke ding zijn hier gisteravond gepasseerd, mijnheer François? Ik wil het weet.

SOOI: *(doet heel verwonderd)* Gisterenavond? Niets révérende mère, bij mijn weten helemaal niets.

MOEDER-OVERSTE: Gij waren niet bij die zattelappen die zat gezuipt zijn?

SOOI: Ikke? Bijlange niet. *(met pijnlijke grimas)* Ik voel mij vandaag kiplekker.

MOEDER-OVERSTE: Of de kip zijn lekker of niet, ik wil de waarheid weet en zal ze achterhaal. Zo dadelijk komt de verzorging. En al de manvolk met mij, bien compris? Ik groet nog de dochter van madame Valerie.

SOOI: Die is al weg, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Al weg? Gij hebt haar zien gaan?

SOOI: Nee Metten, ik bedoel mijnheer Maarten heeft haar zien gaan.

MOEDER-OVERSTE: *(zet zich neer uiterst rechts in de canapé)* Mijnheer Maarten heeft mij een diepe pijn gemaakt. Ik zijn zwaar geschokt van binnen.

SOOI: Van buiten is daar nochtans niet veel van te zien.

MOEDER-OVERSTE: Ge kunt nooit weet wat die boer zich heeft gepermitteerd.

SOOI: Hij heeft u bedrogen.

MOEDER-OVERSTE: Vele meer erg.

SOOI: Hij heeft u gehouden voor een dikke zot.

MOEDER-OVERSTE: Nog vele meer erg.

SOOI: Ik zou niet weten wat nog erger is.

MOEDER-OVERSTE: Hij heeft mij gegeven éne kuuske.

SOOI: *(veinst opperste verbazing)* Ene kuuske? Dat bestaat niet.

MOEDER-OVERSTE: Dat bestaat wel. Op mijne wang.

SOOI: Metten jong, wat hebt ge nu gedaan.

MOEDER-OVERSTE: Op mijne linkse wang.

SOOI: Dat is heel erg.

MOEDER-OVERSTE: 't Zijn nog vele meer erg. Die éne kuuske zijn niet voor mij maar voor madame Valerie. Die boer heeft een liaison met die flikkefloo.

SOOI: Révérende mère, ik kan mijn oren niet geloven. Mijnheer Maarten is nooit voor 't vrouwvolk geweest.

MOEDER-OVERSTE: En nochtans hij papt met die oude trees. Maar ze zullen zich gedraag of ze zullen vlieg, alletwee.

SOOI: *(pleitend)* Maar dat kunt ge toch niet doen. 't Oud zot, dat koelt wel zonder blazen. Metten heeft altijd geleefd tussen koeien, geiten, varkens, kippen en konijnen. En nu komt hij opeens tussen mensen terecht. En hij ziet een vrouw, van heel dichtbij. Hij

verliest zijn verstand, het noorden, het westen en de hele santeboetiek. En wordt verliefd. Dat is toch heel menselijk.

MOEDER-OVERSTE: Maar waarom madame Valerie? Zij alleen zijn niet een vrouw.

SOOI: Révérende mère, ge zou toch niet willen dat hij op u verliefd werd.

MOEDER-OVERSTE: Maar hij geeft mij éne kuuske.

SOOI: Maar gij zijt toch de bruid van Ons Heer.

MOEDER-OVERSTE: Maar Hij geeft nooit éne kuuske.

(Charelke, in broek, hemd en trui, komt heel schuw en voorzichtig binnen en blijft links op de overloop staan.)

SOOI: Als alles kan geregeld worden met éne kuuske moet ge niet wanhopen. Er zijn toch mannen genoeg. Er is nog wel iemand die u éne kuuske wil geven.

MOEDER-OVERSTE: Meent gij dat, mijnheer François?

SOOI: Natuurlijk, dat komt allemaal dik in orde.

MOEDER-OVERSTE: Nu direct?

SOOI: Nu direct? *(Sooi kijkt verwonderd. Dan dringt de bedoeling van moeder-overste tot hem door.)* Hela, hela, pas op hè. Dat niet zulle. Nee verdomme, zo niet. Eerst moet die man gevonden worden.

MOEDER-OVERSTE: Maar gij zijn toch ene man. En gij hebt het beloofd. Ikke wacht.

(Op de overloop verkneukelt Charelke zich in de situatie waarin Sooi verzeild is geraakt.)

SOOI: Ja maar, révérende mère, zo heb ik dat niet bedoeld.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer François, gij moet niet krabbel naar achter. Ikke wacht.

SOOI: Miljaar, wat heb ik nu aangevangen.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer François.

SOOI: Jawel, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Ikke wacht.

SOOI: Vooruit dan maar? Maar op twee voorwaarden: ten eerste, ogen dicht. En ten tweede, Metten en Valerie mogen blijven.

MOEDER-OVERSTE: Eén zijn goed. Twee, ik zal er over denk. Drie, ikke wacht.

(Sooi maakt Charelke met gebaren duidelijk om naderbij te komen en moeder-overste een kus op de wang te geven. Charelke weigert nadrukkelijk. Sooi maakt dreigende gebaren. Charelke wil naar zijn kamer vluchten. Sooi loopt hem tegen langs rechts, grijpt Charelke vast en duwt hem met zachte dwang tot bij moeder-overste. Charelke geeft moeder-overste een kus op de rechterwang en gaat haastig naar achter. Moeder-overste slaat kreetjes van verrukking en wordt hierin gevolgd door Sooi en Charelke.)

SOOI: Is 't zo goed, révérende mère?

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten, hij zijn beter. Men voelt hij zijn verliefd op die flikkeflooi.

(Charelke protesteert met gebaren.)

SOOI: Maar 't was toch al iets.

MOEDER-OVERSTE: Het zijn een begin. Nu wij zullen ons draag naar het evangelie. Na de éne wang zal men de andere bied.

SOOI: Ja maar, révérende mère, dat had niets te maken met éne kuuske. Dat ging over een kaakslag of een oorvijg of zoiets.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn hetzelfde ding. Ene kuuske moet voel als ene slag en smaak als ene vijg. Ikke wacht.

SOOI: Amai, was ik daar maar nooit aan begonnen.

(Sooi geeft opnieuw teken aan Charelke, die eerst weigert maar zich toch opnieuw laat overhalen.)

SOOI: Pas op révérende mère, oogskes dicht, hij komt eraan. *(zijdelings)* Ze lost anders toch niet.

(Charelke geeft moeder-overste heel voorzichtig een kus op de andere wang. Moeder-overste slaat opnieuw kreetjes van verrukking en wordt hierin zoals de vorige keer bijgestaan door Sooi en Charelke.)

MOEDER-OVERSTE: Mijne mond.

SOOI: Wablief?

MOEDER-OVERSTE: Mijne mond.

SOOI: Ja maar mère supérieur, dat staat niet in 't evangelie zulle.

MOEDER-OVERSTE: Dat moet niet, mijnheer François. Mijne mond.

SOOI: Miljaar, waar gaat dat stoppen. *(tot moeder-overste)* Dat kan niet. *(Charelke schudt eveneens het hoofd.)*

MOEDER-OVERSTE: Dat kan wel.

SOOI: Dat kan niet.

MOEDER-OVERSTE: Dat kan wel.

SOOI: Verdomme, die heeft de smaak te pakken. *(tot moeder-overste)* Révérende mère, weet ge wel wat ge vraagt?

MOEDER-OVERSTE: Ene zedige kus op mijne mond, éne maar. En dan ik zal alles vergeet en mijn verdere leven leef met deze herinnering.

SOOI: Hoe kan dat nu? Leven met een herinnering die ge vergeten zijt.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn mijne problème. Ikke wacht.

SOOI: Révérende mère, nu gaat ge toch echt te ver.

MOEDER-OVERSTE: Waarom mijnheer Francois?

SOOI: God ziet ons. Dat weet ge toch.

MOEDER-OVERSTE: Hij zal voor deze ene keer wel een oogje knijp.

SOOI: En al die mensen. Wat gaan die zeggen?

MOEDER-OVERSTE: Welke mensen?

SOOI: Ons bezoek. Zijt ge dat vergeten?

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn ook waar. Vraag of ze ook een oogje knijp.

SOOI: *(jammerend)* Gij hebt goed zeggen gij.

MOEDER-OVERSTE: Vraag het maar een beetje.

SOOI: Moet ik dat nu echt vragen?

MOEDER-OVERSTE: Ik heb toch gezegd.

SOOI: *(tot het publiek)* Hebt ge dat goed gehoord? Allee vooruit, allemaal ‘een oogje knijp.’ Toeknijpen wil dat zeggen. *(kijkt even rond)* Toe! Allemaal heb ik gezegd. Gij ook daar. En gij, ogen toe heeft ze gezegd. Dat is niet om mee te lachen. Uw handen voor uw gezicht mag ook. Ja, dat is ook goed. Hela gij daar op de derde rij. Gij kijkt door uw vingers. Waar trekt dat op? *(tot moeder-overste)* Révérende mère....

MOEDER-OVERSTE: Ja mijnheer François?

SOOI: Ze kijken door hun vingers.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn goed.

SOOI: Nee verdomme, dat zijn niet goed.

MOEDER-OVERSTE: Als ze kijk door de vingers, zij zullen deze slippertje ook kijk door de vingers.

SOOI: Ha zo, gij noemt dat ene slippertje. *(tot het publiek)* Hoort ge dat, zij noemt dat een slippertje. *(wacht even en roept dan heel hard naar het publiek)* Komt er nog wat van, ja! *(wacht even)* Zo, dat is al beter.

(Sooi maakt Charelke met gebaren duidelijk om naderbij te komen en moeder-overste een kus te geven op de mond. Charelke weigert categoriek. Wanneer Sooi blijft aandringen zet Charelke het op een lopen naar zijn kamer. Sooi achterhaalt hem echter en duwt Charelke tot bij moeder-overste. Wanneer Charelke op het punt staat om moeder-overste een kus op de mond te geven steekt Sooi de hand op om Charelke tegen te houden. Hij trekt zijn jas uit en verbergt er het hoofd van Charelke en het gelaat van moeder-overste mee, zodat Charelke ongezien een (denkbeeldige!) kus kan geven. Daarna trekt Charelke zich terug achter Sooi. Moeder-overste slaat kreten van verrukking. Sooi en Charelke blijven niet ten achter. Sooi trekt zijn jas terug aan en spreekt tot het publiek.)

SOOI: 't Is voorbij. Ge moogt de voorstelling verder volgen.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer François, dat was ene zalige moment. Gij kuust ene kuus gelijk ene Don Juan.

SOOI: Ja maar, daar ken ik alles van.

(Charelke protesteert met gebaren omdat het zijn kus was. Moeder-overste begint onbedaarlijk te giechelen. Sooi en Charelke lachen mee dat ze schokken.)

MOEDER-OVERSTE: (*giechelend*) **Uwe snorke hebt gekriebeld.**

SOOI: (*voelt onder zijn neus*) Ja, ik heb zo'n kriebelsnorredingske.

(*Charelke doet teken dat het zijn snor was die kriebelde.*)

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer François.

SOOI: (*ongerust*) Jawel, révérende mère?

MOEDER-OVERSTE: Wilt ge mij naar mijne kamer breng?

SOOI: (*hevig*) Nee begot, nog in geen honderd jaar!

MOEDER-OVERSTE: Ik zweef, mijnheer François, ik zal val.

SOOI: 't Is goed. Tot aan de deur. En geen stap verder.

MOEDER-OVERSTE: Dat zijn goed jong. Dan kan ik nog een beetje een rust rust voor mijne werkendag begint. (*Moeder-overste staat recht en wordt ondersteund door Sooi. Ze begeven zich langzaam naar de deur linksvoor terwijl Charelke zich verdekt opstelt.*) **Ik zal mijnheer Charles eens ferm de bol was, die kleine vieze mormel. Kruipen met madame Victoire in bed, daar zijn toch betere ding te doen.**

SOOI: En Metten? En madame Valerie? Mogen ze blijven?

MOEDER-OVERSTE: Ik heb mijne verstand veel pijn gedaan over deze problème.

SOOI: Zie maar dat ge geen hoofdpijn krijgt. Laat ze gewoon blijven en er is geen 'problème'.

MOEDER-OVERSTE: Ik heb mijne beslissing besloot. Ik verlaat mij op de goede God. Als Hij een teken maakt uit de hemel, zij mogen blijf. Anders zij zullen vlieg.

SOOI: Een teken uit de hemel? Maar dat is.... dat is.....

MOEDER-OVERSTE: ..... een mirakel, inderdaad mijnheer François.

SOOI: Maar een mirakel, dat gebeurt ook niet iedere dag.

MOEDER-OVERSTE: Dat weet ik, mijnheer François. Dat weet ik hele goed. En daarom zij zullen vlieg.

(*Sooi verlaat samen met moeder-overste het toneel door de deur linksvoor. Charelke gaat hen achterna, opent de deur en kijkt hen na. Daarna zet hij zet zich rechts in de canapé. Sooi komt terug binnen en zet zich in de opazetel.*)

Eenendertigste tafereel: Sooi – Charelke – Victoire.

SOOI: Charelke jong, wat hebt ge nu uitgehaald?

CHARELKE: De révérende mère drie keren gekust.

SOOI: Als die terug bij haar positieven komt en ooit moet achterhalen dat ze gekust werd ...

CHARELKE: ... door die vieze kleine mormel...

SOOI: Ik durf er niet aan denken.

CHARELKE: Ik ook niet.

SOOI: Gisterenavond hebt ge toch weer het beest uitgehangen.

CHARELKE: *(heel onnozel)* Wat is er gebeurd?

SOOI: Zeg nu niet dat ge dat niet weet.

CHARELKE: Ik was poepeloere. Mijne kop draait en tokt vanbinnen. Ik weet echt niet meer wat er allemaal gebeurd is.

SOOI: Echt niet?

CHARELKE: Ik heb gedroomd. Van mijn Emilieke zaliger. Ik kroop bij haar in bed. Vroeger had ze dat heel graag. Maar nu wilde ze niet.

SOOI: Bij uw Emilieke in 't bed? Ge zijt verdomme met uw zatte spullen bij Victoire in bed gekropen.

CHARELKE: Bij Victoire? Nondemiljaar. Dan was ik meer dan poepeloere.

SOOI: En ze eist excuses. Wacht tot ze u te pakken krijgt.

CHARELKE: Ik wacht niet. Ik ben weg.

(Charelke vlucht weg naar zijn kamer. Wanneer hij bijna aan de deur is komt Victoire uit haar kamer. Ze ontmoeten mekaar op de overloop.)

VICTOIRE: Hela schone mijnheer, ge moet niet gaan lopen.

CHARELKE: Ik ga nog wat rusten, Victoirke..

VICTOIRE: Niks Victoirke. Madame Victoire. En hebt ge mij niets te zeggen?

CHARELKE: Oh ja, ik zou het nog vergeten. Goede morgen, madame Victoire.

VICTOIRE: Is dat alles?

CHARELKE: Ja... nee... 't is te zeggen... 't ziet er goed uit ... buiten. 't Wordt schoon weer vandaag.

VICTOIRE: Ik verwacht wat anders.

CHARELKE: Regen? Nee nee, dat zit er zeker niet in.

VICTOIRE: Komediant! Moet ge mij niets aanbieden?

CHARELKE: Iets aanbieden? Ik heb niets. Wacht, een kleine moment.

(Charelke komt van de overloop, neemt een bloem uit een vaas, gaat terug tot bij Victoire, knielt neer en spreekt gemaakt hartstochtelijk.)

CHARELKE: Hierzie, als uitdrukking van mijn warme gevoelens van liefde voor de mooiste jonkvrouw in de 'Zegen der Jaren'.

(Charelke reikt de bloem aan. Victoire slaat ze weg zodat de bloem op de grond valt.)

VICTOIRE: Maak dat ge weg komt, lelijke loebas. Mij nog voor de zot houden. Maar zo komt ge er niet vanaf, als ge dat maar weet.

CHARELKE: Daar weet ik maar al te goed... *(aan de deur)* lelijke heks..

(Charelke gaat haastig binnen in zijn kamer. Sooi zit te lachen.)

VICTOIRE: *(tot Sooi)* Gij hebt daar zeker nog plezier in?

SOOI: Nee nee, Victoire, ik doe al de moeite van de wereld om mijne lach in te houden.

VICTOIRE: Ge zult ook niet blijven lachen manneke. Wacht maar.

(Victoire gaat kwaad binnen in haar kamer.)

SOOI: *(roept haar na)* Lachen is nochtans heel plezierig. Ge moest dat van tijd ook al eens doen.

Tweëndertigste tafereel: Sooi – Metten.

(Van zodra Victoire weg is wil Sooi naar zijn kamer gaan. Wanneer hij bijna aan de deur is komt Metten uit zijn kamer.)

METTEN: Nog zo weinig volk?

SOOI: Ze liggen allemaal met een kater.

METTEN: *(zet zich links in de canapé)* Waar is de supersoer?

SOOI: *(zet zich rechts in de canapé)* Die is voorlopig uitgeteld.

METTEN: Wat hebt ge nu weer uitgespookt?

SOOI: Dat vertel ik later wel. Want ik heb heel slecht nieuws voor u. Gij en Valerie, gij vliegt allebei buiten als er geen mirakel gebeurt.

METTEN: Een mirakel? In de 'Zegen der Jaren' gebeuren er geen mirakels

SOOI: Voilà. Dus...

METTEN: Dus wat?

SOOI: Vrees ik dat gij uw valieske moogt pakken.

METTEN: Dat zal toch niet waar zijn zeker. Voor mij is dat niet zo erg. Mijn boerderijke is nog niet verkocht. Maar Valerie, waar moet die naartoe?

SOOI: Dat komt ervan met al uw zotte kuren. We moeten er iets op vinden. Kom, we gaan naar mijn kamer.

METTEN: Om wat te doen?

SOOI: Een mirakel uitvinden, dat gaan we doen.

(Sooi en Metten gaan naar de kamer van Sooi.)

Drieëndertigste tafereel: Gusteke – Sooi – Metten.

(Zodra Sooi en Metten weg zijn komt Gusteke komt op van linksachter. Hij gaat tot achter zijn schildersezal, legt een nieuw tekenblad op en kijkt rond. Hij stelt vast dat hij alleen is, gaat naar de radio, zet keiharde muziek op en begint te dansen. Onder het dansen slaakt hij luide kreten. Metten en Sooi komen ongezien voor Gusteke binnen en slaan hem heel verwonderd gade. Sooi (of Metten) zet de muziek af. Gusteke danst nog een paar passen, stopt dan en kijkt verbaasd naar de radio. Hij verschrikt geweldig bij het zien van Sooi en Metten en kruipt dadelijk terug in zijn schelp.)

SOOI: Wel, wel, wel, ons Gusteke was aan 't dansen.

(Gusteke knikt verlegen 'ja'.)

METTEN: Op die schone muziek.

(Gusteke knikt verlegen 'ja'.)

SOOI: Maar de muziek stopte.

(Gusteke knikt verlegen 'ja'.)

METTEN: En ons Gusteke stopte ook.

(Gusteke knikt verlegen 'ja'.)

SOOI: Ik dacht dat gij doof waart.

(Gusteke knikt verlegen 'ja'.)

METTEN: Maar gij hoort?

GUSTEKE: *(heel verlegen)* Jeje... jeje... jeje ...ja. jaaaa.

SOOI: En ge kunt spreken ook?

GUSTEKE: Jeje... jeje... jeje...ja .jaaaa.

METTEN: Waarom hebt ge u dan doofstom gehouden?

(Gusteke haalt de schouders op.)

SOOI: Om niet te moeten spreken?

(Gusteke knikt 'ja'.)

METTEN: Maar waarom wilt ge niet spreken?

(Gusteke beweegt de lippen om iets te zeggen maar er komt niets uit.)

SOOI: Ge kunt niet zo goed spreken. En daarom.

GUSTEKE: Steu .steu... steu. steu...

METTEN: Als ge wil spreken begint ge te stotteren. Is het dat?

GUSTEKE: *(schudt 'neen')* Steu. steu... steu. steu...

SOOI: Te stamelen, wilt ge zeggen?

GUSTEKE: Steu. steu...steu. steu...

METTEN: Ge geraakt niet zo goed uit uw woorden?

GUSTEKE: Steu. steu... steu. steu...

SOOI: Ge struikelt over uw woorden, dat is het?

GUSTEKE: Steu. steu... steu. steu...

METTEN en SOOI: Ja?

GUSTEKE: Steu. steu... steu.steu... heuheu...ha.hakkelen.

SOOI: Maar Gusteke toch.

METTEN: Dat is straffe toebak.

SOOI: Dat is nog straffer dan straffe toebak. Dat is een mirakel.

METTEN: Een mirakel?

SOOI: Ja, ons mirakel. De eerstvolgende keer dat we allemaal samen bidden zegt Gusteke heel luid :”Amen”. En ’t mirakel is geschied. En gij en Valerie mogen blijven. Doet ge mee Gusteke?

GUSTEKE: A.aa.. a. aa...a.aa... a...amen.

METTEN: Iets korter mag ook zulle Gusteke.

SOOI: ’t Is goed zo jong. Ga nu maar wat schilderen. En straks gaat ge meemaken en beleven dat voor ouden van dagen in de “Zegen der Jaren” een mirakel niet uitgesloten is.

(Gusteke gaat achter zijn schildersezal staan. Sooi en Metten zetten zich rechtsvoor aan tafel.)

Vierendertigste tafereel: Metten – Sooi – Poliet – Hector – Charelke – Gusteke – Victoire – Valerie – moeder-overste – zuster Birgit.

(Poliet komt uit zijn kamer met een zichtbare kater.)

POLIET: Miljaarde miljaar, mijne kop, mijne kop.

SOOI: Troost u Poliet, ge zijt niet alleen. Zet er u bij dan kunnen we met de kaarten spelen.

POLIET: *(zet zich aan tafel)* Zijt ge zot gij. Ik kan nog geen kaart voor mijn ogen zien.

(Hector komt op van rechtsachter.)

HECTOR: Goede morgen. Amai wat een gezichten. ’t Is precies geen zalig ontwaken na een wilde zuippartij. Ge kunt niet genoeg afzien, stelletje hypocrieten.

(Victoire komt uit haar kamer.)

HECTOR: Ha Victoirke, gaat het kind? Zijt ge al bekomen van uw narigheid met die zattekul?

VICTOIRE: Ik ben geen kind, al lang niet meer. En ik ben niet bekomen, helemaal niet. Dat hij wacht.

(Victoire zet zich met een nors gezicht links in de canapé. Hector zet zich achter in een zetel. Valerie komt uit haar kamer.)

VALERIE: *(heel bedrukt)* Goede morgen.

(Valerie zet zich bij Victoire uiterst rechts in de canapé. Moeder-overste en zuster Birgit komen binnen linksvoor. Allen staan recht.)

MOEDER-OVERSTE & ZUSTER BIRGIT: Goede morgen.

ALLEN IN KOOR: Goede morgen, révérende mère supérieure, goede morgen zuster Birgit.

(Moeder-overste en zuster Birgit gaan tot in het midden van de overloop. Zuster Birgit staat rechts van moeder-overste.)

MOEDER-OVERSTE: Iedereen zijn présent? Dan zal ik mijne zeg zeg. Want ik zijn malcontent over de misdraging van zekere pensionaires.

VICTOIRE: Hij is er nog niet, révérende mère.

MOEDER-OVERSTE: Wie zijn hij?

VICTOIRE: Mijnheer Charles, de schande in de “Zegen der Jaren”.

MOEDER-OVERSTE: Waar hangt mijnheer Charles te hang?

HECTOR: Die ligt nog in zijn bed te stinken, de zatterik.

MOEDER-OVERSTE: Zuster, wilt gij die zatterik direct roep?

ZUSTER BIRGIT: Jazeker, révérende mère.

(Zuster Birgit gaat naar de kamer van Charelke.)

MOEDER-OVERSTE: En nu wil ik alles weet wat ik moet weet.

POLIET: Wat wilt u weten, révérende mère supérieure?

MOEDER-OVERSTE: Alles wat zijn geschied. En avant, ik luister.

HECTOR: *(fleming)* Ik was er niet bij.

POLIET: Waarbij?

HECTOR: Waarbij? Dat kan ik toch niet weten. Ik was er niet bij.

SOOI: Als ge dat niet kunt weten....

METTEN: ... hoe kunt ge dan weten....

POLIET: ... dat er iets is om te weten.

SOOI: Betweter!!!

MOEDER-OVERSTE: Gij moet maar niet discussieer. Mijne intuïtie zegt dat hier ding passeer die niet kunnen passeer.

SOOI: Wees daar maar zeker van.

MOEDER-OVERSTE: Van wat?

SOOI: Oh, van niets, een vergeten herinnering.

(Charelke komt heel schuw uit zijn kamer, gevolgd door zuster Birgit.)

VICTOIRE: Daar is de viezerik.

VALERIE: Victoire blijf toch kalm.

MOEDER-OVERSTE: Madame Victoire en madame Valerie gij moogt alletwee zwijg. Ikke spreek. Mijnheer Charles gij zult u excuseer bij madame Victoire.

CHARELKE: Waarvoor dan wel, révérende mère supérieure?

MOEDER-OVERSTE: Omdat gij een misse stap hebt gestapt bij madame Victoire!

CHARELKE: Is het echt? Dat is 't eerste wat ik daarvan hoor.

VICTOIRE: Hoor hem bezig zulle, het liegebeest.

CHARELKE: Maar 't is echt waar. Révérende mère, 't is of ik het in Keulen hoor donderen.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Charles, als gij nog langer doet of ge niet weet wat ge weet dan gij zul mijne donder horen donder.

CHARELKE: Maar ik kan mij echt niets herinneren.

VICTOIRE: Gij liegt! Gij weet het goed genoeg, lelijke smeerlap. Gij wilde mij verkrachten!

MOEDER-OVERSTE: Zijn dat zo, mijnheer Charles? Wilde gij die vieze ding doen?

CHARELKE: Zeker niet met madame Victoire, révérende mère, heel zeker niet..

VICTOIRE: Wablief! Ben ik daarvoor misschien niet goed genoeg?

CHARELKE: Dat heb ik niet gezegd. Maar ik heb gedroomd. Van Emilieke, mijn vrouwke zaliger. Zij was hier. "Kom", zei ze. "Kom, mijn lief Charelke. We gaan slapen." En ik naar haar toe. 't Was zo lang geleden. "Ik kom, schatteke", zei ik, "ik kom." En ik ging... en ik kwam... bij die heks terecht.

VICTOIRE: Wablief! Durft gij mij een heks noemen!

HECTOR: En hij liegt dat hij zwart ziet. Hij was bezopen gelijk een zwijn.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Charles, gij verdient als straf ene zware straf.. Om te doen wat ik moet doen, ik moet u verplicht om te trouw met madame Victoire.

VICTOIRE: (*wrijft zich blij verrast de handen*) Daar had ik nog niet aan gedacht.

HECTOR: Ah nee hè, dan blijft er voor mij niets meer over.

CHARELKE: Révérende mère?

MOEDER-OVERSTE: Ja, mijnheer Charles?

CHARELKE: Kunt ge geen mildere straf bedenken?

MOEDER-OVERSTE: Zoals?

CHARELKE: Levenslang in 't gevang lijkt mij minder erg dan levenslang bij die feeks.

VICTOIRE: Révérende mère, hij beledigt mij. Hij houdt ons voor de zot.

VALERIE: Dat is uw eigen schuld. Gij overdrijft de zaken. Er is toch niets ernstig gebeurd.

METTEN: En daarvoor is ze zo koleirig.

VICTOIRE: Begint ge weer!

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten, gij zou beter uwe mond doen zwijg. Gij zit zelf in de nest met madame Valerie.

METTEN: Dat weet ik maar al te goed.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten en madame Valerie, ze dragen zich als een kleine kind. Mijnheer Charles draagt zich als een zatte beest. Velen dragen zich mis en zullen nog biecht tot ik weet wat ik wil weet. Laat ons begin met te bezin want deze ding loopt uit mijne hand. Wij zullen bid tot het Lieve Vrouwke en om vergeving smeek voor onze slechte gedraging. Laten we ons keer naar hare beeltenis.

(Moeder-overste komt van de overloop naar beneden en gaat met gevouwen handen onder het beeld van O.L.Lieve Vrouw staan. Metten, Poliet en Hector staan achter haar met gevouwen handen ten hemel gestrekt. Sooi staat dicht bij het stopcontact. Gusteke staat centraal in het midden van het toneel. Allen staan met het aangezicht gekeerd naar het beeld van Onze Lieve Vrouw. Sooi en Metten doen teken aan Gusteke dat het moment gekomen is.)

MOEDER-OVERSTE: Lieve Vrouwke, hier voor uwe aanschijn staan kleine mens met grote fout. Zij hebben misdaan omdat zij misdeden en vragen heel nederig vergiffenis voor hunne misse stap.

GUSTEKE: A.aaa...a.aaa... a.aaa...a. amen.

MOEDER-OVERSTE: (kijkt om en ziet Gusteke spreken zonder zich te realiseren wat er gebeurt) Zwijg, mijnheer August, mijn gebed was nog niet gebid. (herhaalt) Zij hebben misdaan omdat zij misdeden en vragen..... Mijnheer August, gij hebt gespreekt?

POLIET: Gesproken, révérende mère..

GUSTEKE: A. aa... a.aaa... a...aaa .a amen.

SOOI: Een mirakel is geschied.

POLIET: In de "Zegen der Jaren".

METTEN: Een teken uit de hemel.

SOOI: Voor Metten en Valerie.

HECTOR: Hier wordt een spelleke gespeeld.

(Moeder-overste neemt de bidstoel, knielt neer en maakt een kruisteken. Metten, Poliet en Gusteke knielen neer. Sooi knielt neer dicht bij het stopcontact. Hector leunt op zijn wandelstok. Valerie en Victoire zetten een knie op de rand van hun zetel. Charelke en zuster Birgit buigen naar voor en steunen met de armen op de leuning van de overloop.)

MOEDER-OVERSTE: Lieve Vrouwke, wat overkomt uwe dienaars in de 'Zegen der Jaren'. Hier gebeuren ding die gaan boven mijne verstand. Mijnheer August, kan uw mond werkelijk spreek?

GUSTEKE: A.aaa...a.aaa...a.aaa...a.amen.

MOEDER-OVERSTE: En kan uw oor echt hoor?

GUSTEKE: jeje... jeje... jeje... ja.jaaa

MOEDER-OVERSTE: En ze heeft dat nooit gekund?

GUSTEKE: N.ne...n.ne...n.ne... n.ne...n.ne...n.ne

SOOI: Hij zegt 'neen' révérende mère? *(Gusteke knikt bevestigend).*

MOEDER-OVERSTE: Goede God in de hemel, indien een mirakel werkelijk zijn geschied, geef mij dan een teken van hierboven. (Sooi doet in het geniep de lichtjes rond het lieve vrouwbeeld branden. Allen roepen 'OOOhhh, 'Sooi nog het hardst van allemaal.) Kijken maar, de licht zijn in de lamp. Het teken van Ons Heer, een mirakel zijn geschied.

POLIET: Een wonder, mère supérieure, een wonder is geschied

METTEN: Een wonder in de zegen der jaren.

HECTOR: Ik heb hier geen wonder gezien. Ik geloof er niks van.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Hector, zalig zij die geloven zonder te zien.

HECTOR: Ik kan zelfs niet geloven wat ik zie.

MOEDER-OVERSTE: Goede God, zijn dit Uwe signaal voor mijnheer Maarten en madame Valerie die van mekaar zijn de zot en kunnen vlieg?

SOOI: Natuurlijk révérende mère supérieure. Dat is toch heel duidelijk.

MOEDER-OVERSTE: In deze geval mijne zin moeten zich bezin.

METTEN: Mogen wij nu blijven?

SOOI: Gij hebt het beloofd.

MOEDER-OVERSTE: (staat recht en keert zich om. Ook de anderen staan recht. Sooi staat naast Hector. Metten gaat naast Valerie staan.) Madame Valerie zij mag zeker blijf. Maar hare dochter zal mijnheer Maarten niet wil aan hare zij.

VALERIE: Ik zal met haar spreken. Zo slecht kan zij toch niet zijn.

METTEN: (*moedeloos*) Ik vrees van wel Valerie.

SOOI: Maar zij mochten allebei blijven. Dat hebt ge beloofd. Als de hemel een teken gaf. En 't mirakel is geschied.

HECTOR: Mijne frank valt.

(Sooi stampt de stok weg waarop Hector leunt opnieuw weg. Deze komt bijna ten val.)

POLIET: Gij ook.

MOEDER-OVERSTE: Ik zal doen wat ik kan doen. Maar ik kan niet belooft wat zijn niet in mijne macht. En nu iedereen maar rap naar zijne kamer voor de verzorging. (klapt in de handen). Vite, vite, vite. En al de manvolk met mij voor ene ferme schrobbering.

(De bejaarden gaan naar hun kamer.)

MOEDER-OVERSTE: Wat denkt gij van die affaire zuster?

ZUSTER BIRGIT: Ik weet niet wat ik er moet van denken, révérende mère. Maar zijt ge niet te streng voor onze oude mensen?

MOEDER-OVERSTE: Het moet zuster, de mansvolk zijn niet braaf.

ZUSTER BIRGIT: Dat was toch uw wens. Van tijd tot tijd een beetje stout. En af en toe wat pikant.

MOEDER-OVERSTE: Pikant ja. Maar zij moeten niet overdrijf hè zuster. Er zijn perk die zij moeten respecteer.

ZUSTER BIRGIT: En ging mijnheer Maarten erbuiten?

MOEDER-OVERSTE: Zeer zeker zuster. Ik vrees hij kan niet blijf met madame Valerie. Toch doen die mirakel met mijnheer August mij diep denk in mijn gedacht.

ZUSTER BIRGIT: Ik zal hem missen, révérende mère. Mijnheer Maarten is een eenvoudig maar goed mens, die in zijn leven nog niet veel liefde heeft gekend. En die bevlieging met madame Valerie gaat wel over. Zij zijn oud en zoeken genegenheid. Daar zal het wel bij blijven.

MOEDER-OVERSTE: Wij moeten doen wat mevrouw Wagemans zal doen. Zij beheert de middel van haar moeder en betaalt hare verbijf in de ‘Zegen der Jaren’. Wij kunnen ons niets permitteer. (gaat binnen bij Charelke)

ZUSTER BIRGIT: Mijnheer Maarten bracht nieuw leven en wat zon in de ‘Zegen der Jaren’. ’t Zou doodjammer zijn als hij niet kan blijven. (gaat binnen bij Victoire.)

Vijfendertigste tafereel: Metten – Valerie.

(Metten komt binnen, gekleed met jas en pet en met het valies in de hand. Hij kijkt mistroostig in het rond en wil vertrekken linksvoor. Valerie komt uit haar kamer.)

VALERIE: Metten.

METTEN: Valerie.

VALERIE: Gaat ge?

METTEN: Ik moet wel. ’t Is het beste voor u, en voor mij.

(Valerie komt tot bij Metten. Deze zet zijn valies neer.)

VALERIE: Ge wilde hier toch een rustige oude dag slijten als herenboer.

METTEN: Ik ben maar een gewone boer wicht. En dat zal ik altijd blijven.

VALERIE: Dat weet ik al lang. Maar ’t doet er niet toe.

METTEN: *(heel ontroerd)* Ik mis mijn boerderijke Valerie: de reuk van mijn beesten, de warmte van de stal en de frisse smaak van verse melk recht uit den uier. Als ik denk aan de geur van verse koffie en van spek, gebakken in de pan, komt het water mij in de mond. De kilte voelen van de aarde die aan mijn botten klit als ik in alle vroegte over mijn akkers loop, dat is onbeschrijflijk. En dan het uitzicht over het wijde weiland met mijn koeien, het graan en de maïs op het veld, de wind, de wolken, de zon, de regen... . Ik mis dat allemaal zo erg dat het pijn doet hier van binnen.

VALERIE: *(ontroerd)* Ik begrijp u Metten. Het leven in de ‘Zegen der Jaren’ vraagt een aanpassing. En die vergt tijd en is moeilijk, zeker voor een buitenmens als gij. En als ge dan niet begrepen wordt en u eenzaam voelt verlangt ge nog meer naar wat voorbij is. En ge beseft dat het nooit meer terug komt. En het maakt u zo wanhopig. Maar het went Metten, het went met de tijd.

METTEN: Die tijd wordt mij niet gegund.

VALERIE: Ik zal u missen Metten. Wij zullen u allemaal missen. Gij bracht wat zon in mijn leven en in het leven van de bewoners in de ‘Zegen der Jaren’. Ge zijt hier nog maar twee dagen en het is of ge hier al jaren zijt.

METTEN: Ik heb hier op die twee dagen meer op zijn kop gezet dan die andere gasten op al die jaren samen.

VALERIE: In de ‘Zegen der Jaren’ moet er toch leven zijn. En daar hebt gij voor gezorgd. Kunt ge echt niet blijven?

METTEN: Wellicht mag ik niet blijven. Maar ik vertrek voor ik eruit gegooid word. Doe de groeten aan die fijne dochter van u. En dat het u goed moge gaan in de ‘Zegen der Jaren’. *(reikt de hand)*

VALERIE: Ik zal u missen.

METTEN: Ik u ook Valerie, dat weet ik.

VALERIE: Gaat ge nooit terugkomen?

METTEN: Nee, nooit. Dit hier is niets voor mij.

VALERIE: Leef nog lang en gelukkig, Metten.

METTEN: Gij ook, Valerie. Gij ook zulle.

(Metten geeft Valerie een kus op de wang en vertrekt linksvoor.)

Zesendertigste tafereel: Petra – Valerie – Moeder-overste – Sooi.

(Petra komt binnen linksvoor. Sooi wil binnenkomen, bemerkt Petra en trekt zich terug. Hij blijft in de deur staan en luistert mee.)

PETRA: Was dat die boer die ik tegenkwam?

VALERIE: Ja, dat was Metten.

PETRA: Is hij weg?

VALERIE: Ja, weg.

PETRA: Op straat gezet.

VALERIE: Neen, hij is uit eigen beweging weggegaan. Om mijnentwil.

PETRA: Dan heeft hij zijn boerenverstand eindelijk laten werken.

VALERIE: Petra, gij zijt onrechtvaardig. Metten is weggegaan omdat gij anders uw eigen moeder in een gesticht zou opsluiten.

PETRA: Mamaa, zo ernstig moet ge dat niet nemen. Ik zei dat om u tot reden te brengen. Ge waart uw verstand verloren. Dat kon toch niet.

VALERIE: Metten had gerust kunnen blijven. We hadden afgesproken om alleen maar goede vrienden te zijn. En om elkaar wat gezelschap te houden en op te beuren in slechte momenten.

PETRA: Als dat zo zit had hij inderdaad kunnen blijven. Maar 't is beter dat hij weg is. Nu kunt ge dat allemaal uit uw hoofd zetten. Kijk hier eens wat ik voor u heb meegebracht: een doosje pralines.

(Valerie slaat de hand met de pralines weg zodat de pralines op de grond vallen. Moeder-overste komt uit de kamer van Charelke.)

VALERIE: Ik walg van uw pralines.

MOEDER-OVERSTE: Ah mevrouw Wagemans, gij hebt uw moeder getreft. Kom maar een beetje in mijn bureau. Wij moeten ons beraad over mijnheer Maarten.

VALERIE: Gij moet niets meer beraad over mijnheer Maarten. Metten is weg door de schuld van u allebei. *(loopt wenend naar haar kamer.)*

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten, hij zijn weg?

PETRA: Ja, ik kwam hem tegen met zijn valies. Zo is het probleem meteen van de baan. Gelukkig.

MOEDER-OVERSTE: Gelukkig ja. Alhoewel, mijnheer Maarten, hij zijn een merkwaardig man, een impulsief maar goed mens. En merkwaardige ding zijn hier gepasseerd. Misschien een beetje geduld was toch op zijn plaats geweest. Kom laat ons uw moeder een beetje troost.

PETRA: Spijtig, maar ik moet nu werkelijk gaan. Mijn tijd is veel te kostbaar. Maak haar nog mijn beste groeten over. En zeg dat ik spoedig wederkom.

MOEDER-OVERSTE: Dat zal ik zeker doen. Au revoir madame Wagemans.

PETRA: Au revoir, révérende mère.

(Petra vertrekt linksvoor. Moeder-overste gaat naar de kamer van Valerie. Ze raapt eerst het doosje pralines op en houdt het bij het afgaan ostentatief omhoog.)

SOOI: *(komt naar binnen)* Metten dat had ge niet mogen doen. Zeker niet na alle moeite die we gedaan hebben om u hier te houden.

DOEK

VIERDE BEDRIJF

Zevenendertigste tafereel: al de bewoners.

(De volgende morgen. Al de bewoners zijn opgekleed, de mannen met vest en das. De zenuwen staan gespannen en scherpe opmerkingen en replieken zijn schering en inslag. Sooi komt uit zijn kamer.)

SOOI: Metten is opgestapt, de stommerik. Nu heeft ons mirakel tot niets gediend.

(Sooi klopt bij Poliet, Charelke komt uit zijn kamer.)

SOOI: Metten is weg.

POLIET: Metten weg? Zo maar? Zonder iets te zeggen?

CHARELKE: Dat is niet schoon.

SOOI: 't Is vooral spijtig.

(Het drietal zet zich aan tafel. Hector komt van rechtsachter en gaat naar zijn vertrouwde plaats.)

CHARELKE: Metten is weg

(Victoire komt binnen samen met zuster Birgit. Zuster Birgit luistert aan de deur bij Valerie en verlaat het toneel rechtsachter. Victoire zet zich in de hoge zetel.)

HECTOR: Een schone zaak. Dan maak ik opnieuw kans bij Valerie.

VICTOIRE: Hela majoor, wat vertelt gij daar?

HECTOR: Niets Victoirke, niets, ik zei alleen maar...

VICTOIRE: Dat ge opnieuw kans maakt bij Valerie.

HECTOR: Maar neen Victoirke, dat hebt ge verkeerd verstaan zulle.

VICTOIRE: Victoirke heeft niks verkeerd verstaan, zulle. Mijn oren zijn wel oud maar nog niet versleten. Ik heb u door majoorke. Kom nog maar eens af met uw flauw complimenten. Ge gaat dan wat anders beleven.

(Hector en Victoire zetten zich op hun vertrouwde plaats.)

CHARELKE: Nog liever Charelke, hè Victoire.

VICTOIRE: Nog liever dood dan Charelke, viezerik.

POLIET: Oei oei oei, dood. Dat is 't laatste zulle.

(Gusteke komt op van linksachter en gaat naar zijn schildersezal.)

SOOI: Gusteke.

GUSTEKE: Je.je... je.je...jajaaa?

SOOI: Uw mirakel heeft tot niets gediend.

GUSTEKE: Ne.ne...ne .ne ...ne.ne... ne.ne...

SOOI: Nee, tot niets. Metten is weg.

GUSTEKE: A.aa... a. aa...a.aa... a.amen.

(Het wordt akelig stil. Iedereen zit te zuchten en met een lang gezicht voor zich uit te kijken.)

SOOI: Wie had dat gedacht?

POLIET: Ja, wie had dat gedacht.

HECTOR: Ik wist dat van in 't begin.

SOOI: Hoort hem zulle, de betweter.

POLIET: Ja, hoe wist ge dat?

GUSTEKE: Ja...jaaa? Ho.hoe...ho.hoe...ho.hoe?

CHARELKE: Dat vraag ik mij ook af.

HECTOR: Gewoon. Die boer paste niet in ons midden.

VALERIE: Die paste hier veel beter dan gij.

HECTOR: Dat zegt gij omdat zot staat van dat keuterboerke. Ik kon hem zelfs niet rieken.

VALERIE: Nee, gij riekt liever uw eigen geparfumeerd soldatenlijf, lelijke vrouwenzot.

HECTOR: Hela madame Valerie, een beetje minder is ook nog genoeg hè.

VALERIE: Dan moet ge zo niet spreken over Metten. Ik had hem heel graag.

VICTOIRE: Dat is niet moeilijk. Gij staat zot van al het mansvolk.

VALERIE: Maar niet zo zot als gij.

VICTOIRE: Dat moet gij juist zeggen. Eerst papt ge aan met de majoor. En dan die boer. Hij is nog geen twee dagen hier of ge probeert hem al rond uwe vinger te draaien.

VALERIE: Ik heb nooit aangepapt met de majoor.

VICTOIRE: Nee? 't Zal nogal niet kunnen. Hij heeft het mij zelf gezegd.

VALERIE: Dan heeft hij ferm gelogen. En dat pik ik niet.

VICTOIRE: Of ge dat pikt of niet, toch is het zo, mannezot.

VALERIE: Als er hier ene mannezot rondloopt dan zijt gij het wel.

VICTOIRE: Dat liegt ge. Ik kan gene vent meer voor mijn ogen zien.

VALERIE: Maar ge zit hier toch maar. Ge kunt ook op uw kamer blijven 'als ge gene vent meer voor uw ogen kunt zien'.

VICTOIRE: Dat zoudt gij wel willen hè zotte bel.

VALERIE: Dat zou ik zeker willen. Dan moet ik niet langer tegen uw zure smoel aankijken, chagrijnige tang.

VICTOIRE: Wablief! Let op uw woorden gij, kwade tong.

VALERIE: Dat zoudt ge beter zelf doen, roddelwif.

SOOI: Hela hela dames, geen ruzie maken. 't Is al erg genoeg dat we Metten moeten missen.

POLIET: Dat vind ik ook.

HECTOR: Ik niet.

VICTOIRE: En ik ook niet.

VALERIE: Ik wel.

CHARELKE: En ik ook. Ik vind het zo erg dat ik wel een borrel kan gebruiken.

GUSTEKE: *(met lippengesmak)* Jeje...jeje...ja.jaaa.

POLIET: Dat is geen slecht gedacht. Maar hier is niks van dat spul.

CHARELKE: In de keuken staat de fles van Metten.

SOOI: Daar zijn wij vet mee. Die fles is van Stien.

HECTOR: En hoe komt Stien aan die fles van Metten? Da zou ik wel eens willen weten?

POLIET: Daar hebt gij geen zaken mee.

HECTOR: Als ge dat zegt, zegt dat genoeg. En dat komt ooit nog wel eens van pas.

SOOI: Zie maar goed wat ge doet of ge zou wel eens tegen mijn hand kunnen lopen.

HECTOR: Gaan we zo beginnen ja.

SOOI: Dat ligt helemaal aan u.

POLIET: Rustig blijven mannen. Dat gehacketak haalt niks uit.

SOOI: (*Na een korte stilte.*)Ik vraag mij af waar Metten nu zit?

POLIET: Op zijn boerderijke zeker. Waar anders?

HECTOR: Of op zijne mesthoop. Waar hij thuis hoort.

VALERIE: Misschien loopt hij gewoon rond te dolen en weet hij niet waar blijven.

CHARELKE: Als hij maar niks aanvangt.

SOOI: Zoiets zou Metten nooit doen.

VALERIE: Hij was wel heel wanhopig.

POLIET: Eén ding staat vast. Die zien we nooit meer terug.

HECTOR : Gelukkig.

(We horen de bel rinkelen. Zuster Birgit komt van rechtsachter en gaat naar de deur linksvoor om te openen.)

SOOI: Wie zou dat kunnen zijn?

POLIET: Geen gedacht van.

SOOI: Misschien de dochter van Valerie.

VALERIE: Die kan hier niks komen doen. Ik heb haar niks meer te zeggen.

(De deur gaat open en zuster Birgit komt binnen.)

ZUSTER BIRGIT: Kijk eens wie hier is.

(Metten komt binnen met zijn valiesje.)

METTEN: Goede morgen deze morgen.

SOOI: Metten is terug.

HECTOR: 't Is niet waar hè.

POLIET: Metten jong, zijt gij het echt.

METTEN: In levende lijve. Of denkt ge dat ge een spook ziet.

CHARELKE: Wij zijn blij u terug te zien.

GUSTEKE: Jeje...jeje...jeje...ja.jaaa...

SOOI: En gaat ge nu blijven?

METTEN: Als ik mag van... ge weet wel.

(Zuster Birgit is intussen Moeder-Overste gaan roepen.)

MOEDER-OVERSTE: Parbleu, die boer zijn als éne kat. Hij komt altijd weer. Goede God sta me bij als de bekoring mij weer bekoort.

VALERIE: *(is tot bij Metten gegaan en neemt hem bij de arm)* Metten, zijt ge echt terug?

METTEN: Ja Valerie, ik ben echt terug.

VALERIE: Ik had u niet meer verwacht.

METTEN: Weet ge Valerie, ik zat zo triestig en alleen op mijn kouwelijk boerderijke. En ik dacht aan de warmte in de 'Zegen der Jaren'. En aan al mijn goede vrienden hier. En vooral aan de liefdevolle zorgen van de *(articulerend)* révérende mère supérieure

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten, hebt gij echt aan mij gedenkt?

METTEN: Voortdurend *(articulerend)* révérende mère supérieure. Ik kon u en uw goedheid voor al die mensen hier geen moment uit mijn gedachten zetten.

HECTOR: *(terzijde)* Komediant.

MOEDER-OVERSTE: Dat pakt mij, mijnheer Maarten. Dat pakt mij meer dan mijnne mond kan spreek.

SOOI: Dan mag hij zeker blijven. Nietwaar *(nabootsend)* révérende mère supérieure?

VALERIE: Toe révérende mère, laat hem blijven asjeblief.

POLIET: Het is hier zo stil zonder mijnheer Maarten.

GUSTEKE: Jeje...jeje...jeje...ja.jaaa.

CHARELKE: Wij misten hem al.

HECTOR: Ikke niet.

MOEDER-OVERSTE: Mijn verstand heeft nog geen besluit besloot. Ik moet nog eens diepe denk.

SOOI: Maar er was het mirakel van Ons Heer. Daar twijfelt ge toch niet aan.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Francois, ik twijfel niet aan Ons Heer. Ik twijfel wel aan het mirakel.

HECTOR: En terecht. Dat was een foefke.

POLIET: Binnenkort hebt ge een gezicht gelijk een foefke. *(maakt heimelijk een dikke vuist naar Hector.)*

SOOI: En het mirakel was echt. De lichtjes gingen aan het branden. Ge hebt het zelf gezien. Hoe kan dat?

MOEDER-OVERSTE: Misschien gij weet meer over deze ding mijnheer Francois?

HECTOR: Wees daar maar zeker van.

SOOI: Nee, ik weet van niks. *(naar Hector)* En gij bakkes toe, onnozelaar.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Francois, kan ik u echt geloof?

SOOI: Maar zeker mère supérieure, ik zweer het op mijn onschuldig communiezieltje.

MOEDER-OVERSTE: Als dat zo zit, dan misschien.....

POLIET: Hij moet blijven révérende mère.

VALERIE: Asjeblief.

SOOI: Hij is de zon in de 'Zegen der Jaren'.

HECTOR: Eerder de schaduw ja.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Hector, waar zijn zonneshijn er zal schaduw zijn. Dat weet zelfs iedere boer. Nietwaar mijnheer Maarten?

METTEN: Zo is het, révérende mère supérieure. Dat is boerenwijsheid. Iedere boer weet dat.

Maar voor de majoor is dat misschien te hoog gegrepen.

MAJOOR: Wij hadden bij den troep wel andere zorgen aan ons hoofd.

VALERIE: Zorgen over hoe ge de vrouwen moest versieren.

MAJOOR: Nee madame Valerie, zorgen voor de veiligheid van ons vaderland. En vergeet maar niet dat we twee oorlogen gewonnen hebben.

SOOI: En dat hebben we aan u te danken zeker?

MAJOOR: Ik heb toch een belangrijke bijdrage geleverd.

POLIET: Hij heeft zijn geweer helemaal leeggeschoten op de vijand. Pief Poef Paf. Want hij had maar drie kogels.

MAJOOR: En mijn commando's gegeven.

METTEN: Om terug te trekken. Hij heeft het mij zelf verteld.

MAJOOR: Ge moet daar het zot niet mee houden. Ge zou mij beter dankbaar zijn.

En als teken van uw dankbaarheid uw boeltje pakken en het hier afstappen.

METTEN: Dat was ik nu eens niet van plan. Ik ben hier en ik blijf hier. Ten minste als ik mag van de révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Het zijn goed, mijnheer Maarten, gij moogt blijf. Maar op twee conditie.

METTEN: Nu gaat het komen. Het vergif zit in de staart.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Maarten, als ikke spreek gij moet zwijg. Ik zei dus op twee conditie: Eén: gij houdt uwe manier en doet niet meer de kuur van de zot. En gij weet wat ik daarmee bedoel nespas? (Metten knikt ja'). En twee: gij doet niet meer de flikkefloo met madame Valerie.

METTEN: Eén is geen probleem. Maar twee...

VALERIE: Daar zorg ik wel voor, révérende mère. Dat komt in orde. Dat beloof ik.

MOEDER-OVERSTE: Als dat zo zit dan zit dat goed. Voor mij de zaak zijn rond. Gij zijn weer welkom in de 'Zegen der Jaren'.

METTEN: Dank u wel, révérende mère supérieure. En deze keer voorgoed hoop ik.

MOEDER-OVERSTE: Dat ligt geheel aan uzelf, mijnheer Maarten.

POLIET: Bravo! Daar drinken we op.

CHARELKE: En meer dan éne.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Charles, ik weet gij zijn ene zatte kul. Maar nu, er zijn geen drank om te drink.

SOOI: Maar mère supérieure, dit heuglijk feit moeten wij toch vieren.

POLIET: De verloren zoon is teruggekeerd naar het rusthuis.

HECTOR: Hij was beter op zijne mesthoop blijven zitten.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Hector, gij kunt beter slik die vieze hoop. Mijnheer Francois en mijnheer Poliet, ik weet er zijn reden om te feest. Maar eerst wij zullen zeggen dank aan de Lieve Heer. Iedereen wordt zonder te wacht in de kapel verwacht, nu meteen, vite, vite.

SOOI: Moet dat nu echt?

MOEDER-OVERSTE: Heel zeker, mijnheer Francois. Eerst wij zeggen dank aan de Heer die zo goed zijn geweest. Dan wij zullen vier het feest.

CHARELKE: En uithangen het beest.

MOEDER-OVERSTE: Mijnheer Charles, laat dat beest maar zit waar het zit. En nu op naar de kapel, vite, vite, vite.

(Moeder-Overste klapt in de handen. Allen gaan weg rechts in de gang. Metten en Valerie zijn blijven staan.)

VALERIE: Metten, ik ben zo blij dat ge terug zijt.

METTEN: Ik kon niet wegblijven Valerie. Ik miste u zo hard.

VALERIE: Ge maakt mij zo gelukkig.

METTEN: Ik ga u nog veel gelukkiger maken. Kijk eens hier. Ik heb iets voor u.

(Metten haalt een doosje uit zijn zak en toont een mooie ring.)

VALERIE: Wat een mooie ring. Is die echt voor mij?

METTEN: Ja Valerie, echt voor u. Als een soort verlofingsring.

VALERIE: *(schuift de ring aan de vinger)* Als de mère supérieure dat moest zien.

METTEN: Die ziet dat niet. Die is de zevende hemel omdat ik zogezegd voortdurend aan haar heb 'gedenkt'. Ze dankt nu Ons Heer op haar twee knietjes voor mijn thuiskomst.

(Moeder-Overste komt terug op de overloop).

MOEDER-OVERSTE: Eh bien mijnheer Maarten en madame Valerie. Wat staat gij daar te fezel? Hebt gij niet gehoord wat gij hebt gehoord?

VALERIE: Toch wel, mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: Wat staat gij daar dan nog te staan?

METTEN: Wij hebben elkaar nog zoveel te vertellen, révérende mère supérieure.

MOEDER-OVERSTE: : Daarvoor er rest nog vele tijd. Tot gij legt uw laatste lood. Nu gij zijn zonder te wacht in de kapel verwacht. En vergeet maar niet, mijnheer Maarten, 't zijn voor u dat wij dank de Heer.

METTEN: Dat vind ik heel schoon révérende mère supérieure. Wij komen zo dadelijk.

MOEDER-OVERSTE: Niet zo dadelijk, mijnheer Maarten. Maar onmiddellijk, nu direct. Compris?

METTEN: Compris, révérende mère supérieure.

(Moeder-Overste gaat terug naar de kapel)

VALERIE: We zullen nu maar gaan zeker?

METTEN: *(wil Valerie vastpakken.)* Eerst nog rap een dikke knuffel.

VALERIE: Niet doen Metten. Wat zullen al die mensen wel denken?

METTEN: Welke mensen?

VALERIE: Wel, ons bezoek.

METTEN: Zitten die daar nog altijd?

VALERIE: Ja, nog altijd.

METTEN: Dat wist ik niet. *(kijkt in de zaal)* Verdorie het is waar. Beste mensen, gij zijt allen wreed bedankt om te komen en om zo lang te blijven. Maar nu moogt ge vertrekken, allemaal. Nu direct als ge wilt.

VALERIE: Ze blijven allemaal zitten Metten.

METTEN: Ik had niet anders verwacht. Die knuffel zal voor straks zijn. Nu moeten we dringend naar de kapel. *(Metten neemt Valerie bij de hand en samen gaan ze links het verhoop op. Wanneer ze aan de deur van Valerie's kamer komen wijst Metten naar de deur).* Of zullen we toch?

VALERIE: Ge hebt gehoord wat ze gezegd heeft.

METTEN: Dat wij niet mogen doen de flikkeflooi. Van een knuffel heeft ze niet gesproken.

VALERIE: *(na enige aarzeling)* Dat is ook waar. In de rapte dan.

METTEN: Niet te rap hè Valerie. Ik moet dat allemaal nog leren zulle.

(Metten en Valerie verdwijnen in Valerie's kamer.)

E I N D E

